

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

H. K. H. KRONPRINSESSAN VICTORIA I SITT SKRIFRUM PÅ SOLLIDEN.
FOTO FÖR IDUN AF HOFFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

FRÅN KRONPRINSESSAN VICTORIAS ÖLANDSHEM.

SEDAN DEN TID Carl XV med förkärlek uppehöll sig på Öland under jaktsäsongerna ha kungliga besök därstädes varit sällsynta. Minnet af den folkkäre monarken lefver ännu friskt hos öborna, och otaliga äro de episoder, som berättas om Carl XV:s visiter i bondstugorna och de glada öfverraskningar, som han därvid beredde dess invånare.

Nu har Öland änyo blifvit en kär tillflyktsort för en af vårt kungahus' medlemmar, i den för k. h. kronprinsessan Victoria låtit åt därstädes uppföra en vacker boning, sig ätning af arkitekten Torben Grut. efter

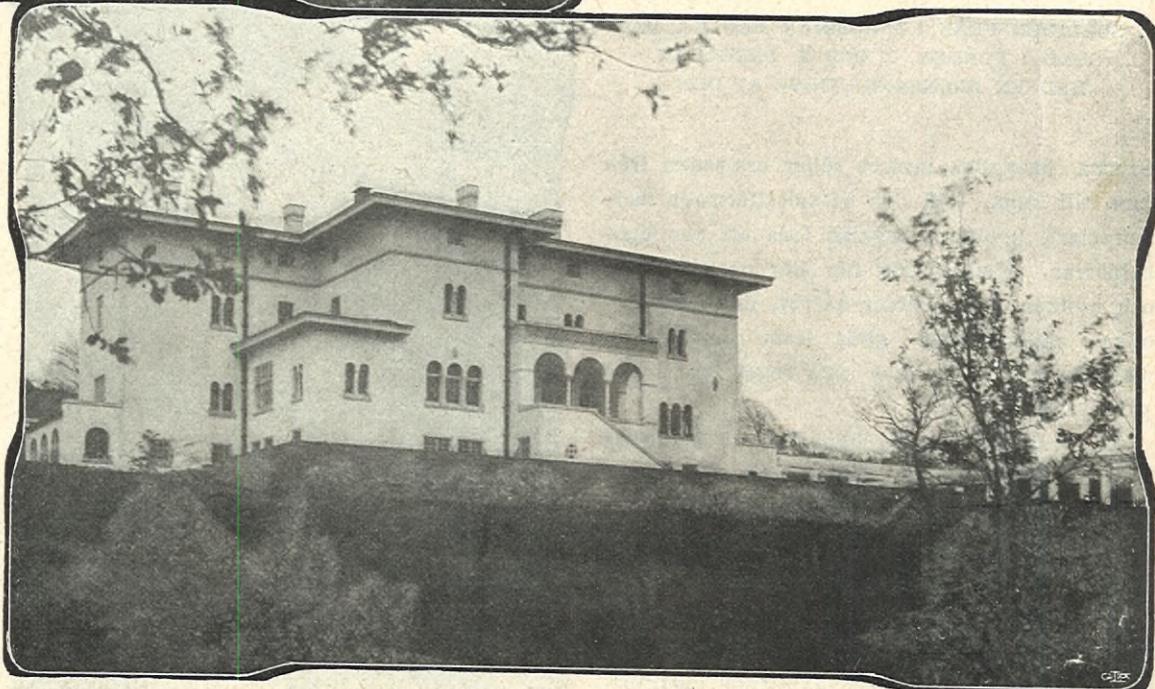
Kronprinsessan har personligen och i minsta detalj följt arbetet, som ledts af byggnadens arkitekt och utförts af byggmästare Blomqvist från Nybro. Där "Solliden" — så heter nämligen furstinnans residens — nu reser sina hvita murar ej långt från den gamla och minnesrika slottsruinen, har det ett hänförande läge mot bakgrunden af Alvarets klipphöllar, medan framför en rik ekskog sluttar ned mot Kalmarsund, som ligger öppet för blicken.

Få platser i vårt land kunna också uthärda jämförelse med Öland, sådan naturen i trakten af Borgholm möter med sina oskymda vidder och där stormdånet ännu tyckes bevara något af svärdsklängen och kanondundret från de stora fejder, som utkämpats kring slottet. Ej mindre sinnesbetagande är en stilla sommardag på denna ö, då marken doftar af blom och gräs, luftdraget går som en smekning öfver vidderna och

"väderkvarnar, kanske hundra,
korsa sig och storligt
på din morgonvandring undra."

Det är en mild novemberdag, hvars blida fläktar det härliga ölandsklimatet gjort ännu angenämare, som vi med den furstliga ägarinnans tillstånd bese hennes nyredda sommarhem.

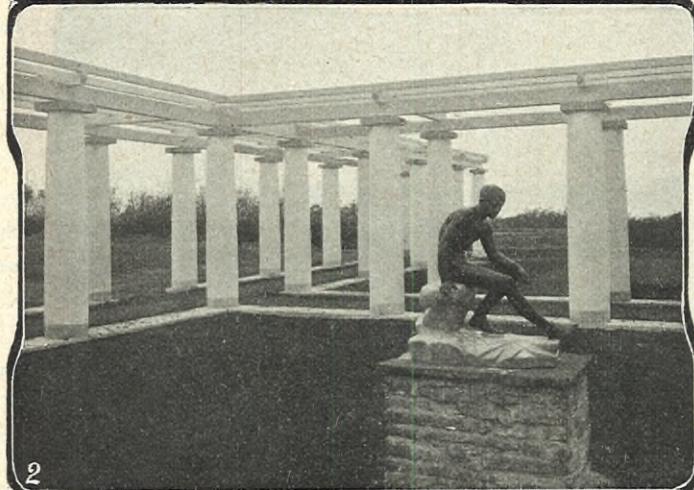
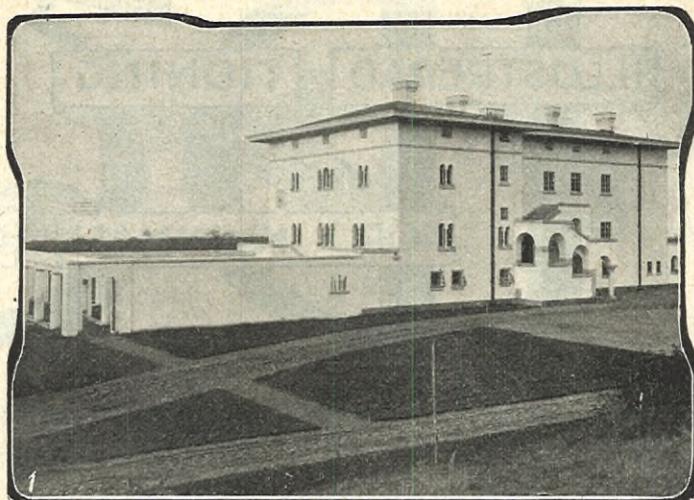
Från den s. k. venetianska terrassen får man ett anslående intryck af stället belägenhet. Denna terrass utgöres af den skifferformiga kalkstenen, som är så karaktäristisk för Ölands geologiska bildningar. Som terrassen af småskogen skyddas mot blåst, måste vistelsen därstädes vara odeladt hälsosam och angenäm.

SOLLIDEN, KRONPRINSESSAN VICTORIAS NYA VILLA PÅ ÖLAND, FRÅN SJÖSIDAN.

En annan af villans anmärkningvärda yttre delar är pergolan (pelargången), hvilken omsluter ett atrium med nedsänkt gräsplan, hvars midt prydes af en bronsafgjutning från museet i Neapel föreställande den bevingade Mercurius. Så snart vildvinet fått belägga taket, torde kolonaden bli förtjusande att vandra i. Och som den öländska vegetationen besitter en osedvanlig frodighet, lär denna dekorativa taktäckning ej länge låta vänta på sig. Hvert man ser slingrar sig murgrönan kring trädstammarne.

Vi gå nu uppför stora trappan för att börja den intressanta vandringen genom byggnadens inre. Det första, som därinne möter vår blick, då vi se till höger, är den gamla slottsruinen, hvilken aftecknar sin ståtliga massa inom ramen af ett trapphvalf. Vi gå vidare och inträda i en vacker trapphall med öppen spis och möblerad med italienska möbler. En antik snidad florentinsk kista, ett stort florentinskt bord, vackra smiden märkas bland annat. Vi fortsätta rätt fram och komma in i salongen. Den är enkel, luftig och ljus. Man får en känsla af trefnad och hem.

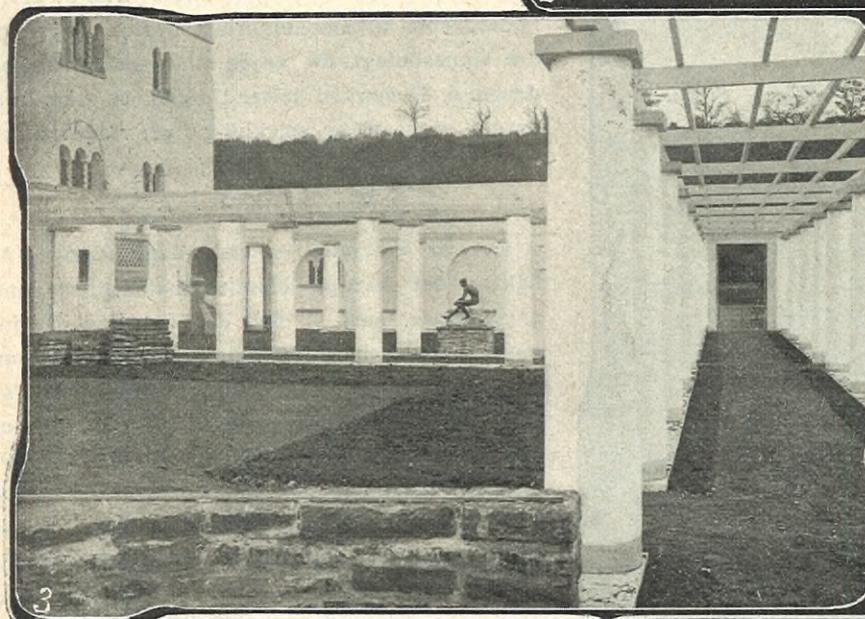

Det har små vackra fönster, rundbågade och äfven de med spiralformade pelare, samt tak af krysshvalf.

Till höger ligger matsalen, som äfven gör ett tilltalande intryck med den genombrutna väggen ut till frukostrummet. Och därmed äro vi färdiga med det väsentligaste i första våningen. I bottenvåningen befinna sig det stora ljusa köket och matsal samt rum för betjäningen.

Genom hallen och den med urnor prydda trappan komma vi till kronprinsens salong och skrifrum i samma stil som de nedre. Här äro äfven statsfruns rum och gästrummen belägna. Utsikten här från den vackra balkongen är storartad. De karaktäristiska väderkvarnarne, som vi lärt oss känna från Per Ekströms taflor, skymta vid stranden.

Byggnaden, som är uppförd af tegel på granitgrund och hvitputsad med fönsterbänkar och lister af Ölandskalksten, gör alltigenom intryck af nobel enkelhet, och den italienska prägel, som kronprinsessan önskat förläna densamma, passar väl till den säregna öländska naturen.

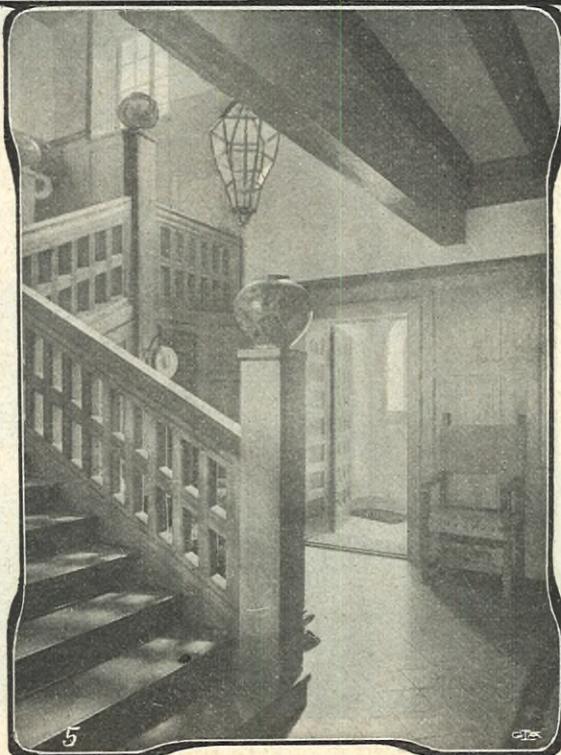
1. SOLLIDEN FRÅN LANDSSIDAN MED KALMARSUND I FONDEN. 2 OCH 3. PERGOLAN MED EN BRONSAFGJUTNING AF DEN

BEVINGADE MERCURIUS I MIDTEN. 4. PÅ LOGGIAN. 5. HALLEN OCH TRAPPUPPGÅNGEN. A. BLOMBERG FOTO.

Samma behagliga intryck följer oss sedan från rum till rum. Till den af spiralformade marmorpelare uppburna loggian leda ett par dubbeldörrar. Hvilken luft här slår oss till mötes och hvilken utsikt öfver hafvet, där fartyg af olika nationaliteter glida fram, omväxlande med fiskarbåtar, hvilkas röda segel lysa i den gråa luften!

De vackert huggna bänkarne af spräcklig marmor inbjuda till drömmier. Vidderne framför oss göra sinnet lätt och fritt.

Som dekoration är i väggen infattad en hautrelief. Det är det venetianska lejonet, ett antikt, synnerligen vackert arbete från Italien. Vi fortsätta till vänster från ingångsdörren och komma in i kronprinsessans favoritrum, skrifrummet. Det är ljust och hemtrefligt som det förra.

Arkitekten Gruts ursprungliga förslag, som antogs till utförande efter en genom inbjudning förutgången täflan, har af arkitekten omarbetats till italiensk stil efter h. k. h. kronprinsessans egna detaljerade bestämmelser. Det är en imponerande tafla, detta hvitskimrande Solliden med den gamla borgruinens silhuett där bakom på krönet — och man vill gärna hoppas, att Sveriges blifvande drottning skall finna hvila och vederkvickelse såväl inom dess murar som ock i den fria och sinneslyftande natur, som bildas af hafvet och det öländska Aivaret i förening.

NÅGRA ORD OM OSCAR BYSTRÖM OCH KYRKOMUSIKENS RENÄSSANS.

FÖR IDUN AF MATHILDA ROOS.

DET VAR en söndagseftermiddag; aftonsången hade just slutat och genom de öppna kyrkdörrarna strömmade orgelns toner. Människorna, som gingo förbi kyrkan, lyssnade tankspriddt på dessa toner, som väckte än ett minne, än en stämning, flyktig som den dröm en doftfylld vindfläkt sveper genom våra tankar.

Det var blott en, som lät hela sin själ fångas af tonerna därifrån: en gammal man med militärens raka hållning och konstnärens barnablick i de stora djupblå ögonen. Då och då gled ett mildt, lyckligt leende öfver hans läppar; musiken tycktes bereda honom den glädje konstnären alltid känner, då han kommer i beröring med något äkta inom skönhetsens värld.

Förunderligt — tänkte han — förunderligt — så har jag icke hört någon spela, sedan jag var i Leipzig...

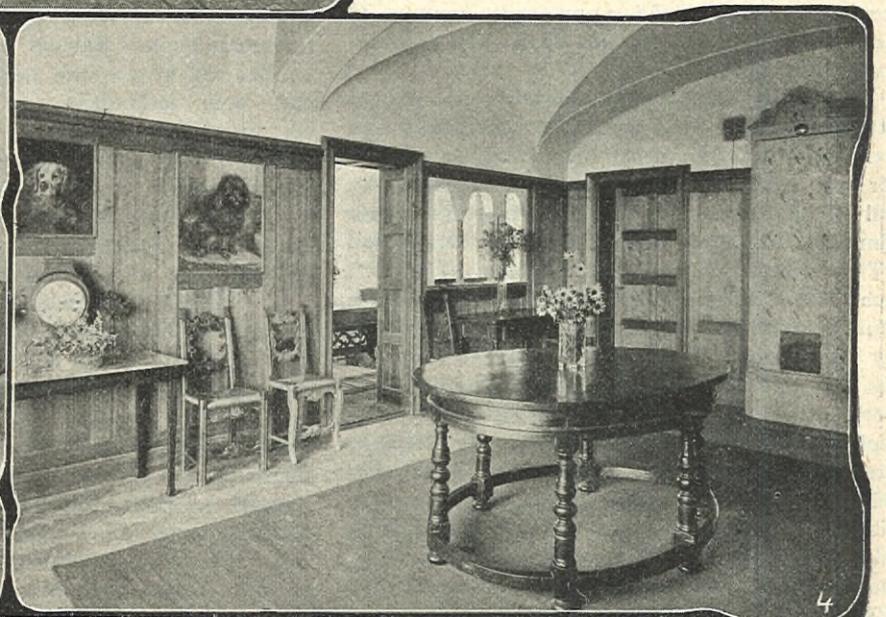
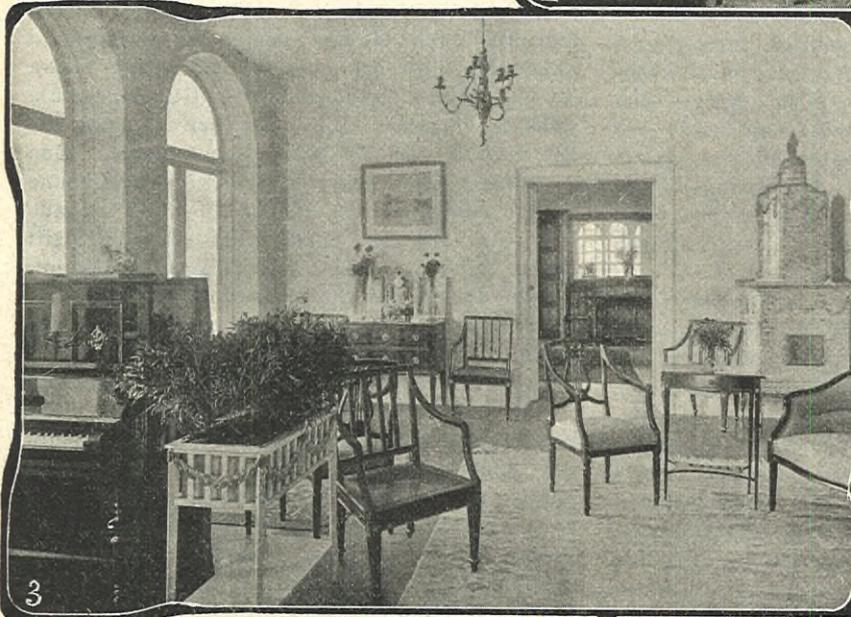
Med tysta steg gick han in i kyrkan, den var alldeles tom; borta vid altaret sysslade kyrkvaktaren och kastade då och då en blick uppåt orgelläktaren,

att deras öden förenats genom ett starkt, oslitligt band: känslan, att samma tanke, samma mål behärskade bägges lif. De hade mötts som människor pläga mötas — af en "slump": ett vackert orgelspel, som lockade ett musikaliskt öra. Deras öden hade korsats som människoödena korsas, ej af en "slump", utan förda af samma outrannsakliga makt, som hopfogar spindelväfvens flor lika väl som stjärnsystemens ljusstöcken. Gud hade sammanfört dem, emedan de voro två ensamma män, som behöfde hvarandras sympati och förstående.

Den gamle mannen var professor Oscar Byström, mest känd för den stora allmänheten genom sina s. k. motettaftnar, som han under de senaste decennierna anordnat i såväl hufvudstadens som landsortens kyrkor. Den unge var musikdirektör Anders Jobs, t. f. organist i Oscarskyrkan och ifrig kämpe för den s. k. rytmiska kyrkosången. Bägge hade de uppställt som sitt lifs mål, för hvilket de hvar och en på sitt håll kämpa: en renässans inom den religiösa musiken.

Professor Oscar Bernadotte Byström är född i Stockholm år 1821 och har just i dagarne firat sin 86:te födelsedag. I

1. SPISELVRÅ I HALLEN PÅ SOLLIDEN.
2. KRONPRINCESSANS SKRIFRUM. 3. SALONGEN.
4. MATSALEN.

5. KRONPRINSENS SALONG. 6. KRONPRINSENS SKRIFRUM.
A. BLOMBERG FOTO.

liksom undrade han, om spelet ej snart skulle sluta. Men ännu några mjuka tongångar, så domnade de bort i ett smältande diminuendo; det blef plötsligen tyst — vemodigt, högtidligt tyst i de höga hvalfven.

Då närmade sig den gamle mannen kyrkvaktaren och bad honom till organisten framlämna sitt visitkort.

Efter några sekunders förlopp kom en ung man ned från orgelläktaren. Presentation ägde rum, den gamle uttryckte sin glädje öfver orgelspelet, hvarefter samtalet en stund rörde sig om olika metoder och lärare.

Men så sprang plötsligen en gnista, ett ord fälldes, och de bägge männen, som förut knappast känt hvarandras namn, upptäckte att de voro två befryndade väsen, som i detta ögonblick funno hvarandra, dragna af själsattraktionens hemlighetsfulla lag. Och då de efter ett långt och djupgående samtal lämnade hvarandra, voro de ej längre främlingar, de kände,

sin ungdom ägnade han sig åt den militära banan; kadett år 1837, blef han 1842 officer vid Svea artilleriregemente och genomgick åren 1844—47 den s. k. Mariebergskursen. År 1872 erhöi han afsked såsom kapten vid ofvannämnda regemente.

Det var dock icke militäryrket, som utgjorde Oscar Byströms "tanke tanke", den låg åt ett annat håll, åt tonernas värld. Redan som helt ung — från 1834—37 — genomgick han Musikaliska akademien och ägnade sig sedan alltjämt flitigt åt musikstudier. Som ung officer blef han lärare i såväl pianospelning som sång. Han vardt för öfrigt "på modet". Under tecknad erinrar sig från sin barndom, att det ansågs vara "chic" att taga lektioner för Byström, som i afseende på anslag och tonbildning hade åtskilliga nya idéer, och i sällskapslifvets salonger hade han sin gifna roll såsom ung, vacker, musikalisk officer. Hans intresse för musiken blef emellertid allt mera

*Undertecknad som jag
af Gummens förmyndelse,
amen dessamma motorn
alla ansejrik för en god
billeg och dagg taite. och
hullit.*

*Stenborg Lethelius
af. af lilla Hjelpulsi och
Pöjg som jag kunnat i...*

omfattande; 1867 utnämndes han till inspektör (motsvarande nuv. direktör) vid Musikaliska akademien, på hvilken plats han kvarstod till 1872, då han, som ofvan nämnts, lämnade regementet för att resa öfver till Åbo och där verka som kapellmästare till 1876, då han återvände till Stockholm.

Detta är de yttre dragen af Byströms ungdom och mannaålder. De enkla linjerna säga ej mycket, men inom dem dölja sig strider och pröfningar, misräkningar, afprutningar på kanske en gång hårdt spända förväntningar. Byström hade hunnit den framskridna åldern af 55 år, och ännu var han famlande; han hade sökt på många områden, han hade entusiasmerat sig för mycket, men ännu hade han ej hunnit fram till det, som skulle fylla hans själ med den heliga glöd konstnären känner, då han finner en form åt det bästa och djupaste hans ande tänkt.

Vid denna tid umgicks Byström med planen att komponera en opera. Till text hade han valt ett ämne från drottning Kristinas tid, och för att sätta sig in i den tidens musikaliska stil forskade han i Kungl. biblioteket efter lämpliga urkunder. Bland annat studerade han "Then Kongl. Swenske Psalmboken af 1695", och allt eftersom han fördjupade sig i dessa studier, blef det honom som en helt och hållet ny musikalisk vidd öppnats. Hans drömmar om en operakompositörs framgångar dunstade bort, han bergtogs plötsligen af de enkla psalm-melodiernas skönhet, och under de följande åren ägnade han sig uteslutande åt studiet därpå. Sedan den tiden hafva Byströms musikaliska sträfvanden fått en ny och enhetlig riktning; hädanefter ägnar han sig med alla sina drömmar, tankar och förhoppningar åt sitt lifs ändtligen funna mål: kyrkosångens renässans.

Innan vi gå vidare, torde det vara skäl säga några ord om den religiösa musikens ståndpunkt i vårt land.

Det fanns en tid för länge sedan, då kyrkosången på lätta, fria rytmer, rik och öfversvallande som fågelns toner, ekade mellan templens pelarskog, då, som den heliga Birgitta bjöd, lofsången i hvalfven aldrig fick tystna. Det var på den tiden, då den naiva innerligheten ännu ej skrämtes bort ur kyrkosången, då folkvisan, som sprungit upp ur dess sköte, ännu hade sin fromma omedelbara ande lefvande däri. Ty folkvisans och kyrkosångens rötter förgrena sig hopslingrade i samma mystikens och längtans hemlighetsfulla värld; af hvarandra ha de sugit sina lifgivande krafter, sin ädla must, och om än deras rötter småningom slitits från hvarandra, skola de dock alltid känna hvarandra som barn af samma moder: själens längtan efter det oupphinnliga. Det är ju sannolikt, att folkvisan leder sitt ursprung från den katolska kyrkosången och först småningom i de olika länderna lösgjort sig därifrån för att utvecklas till en fristående musikalisk konstform, hvars rikedom af skön-

PROFESSOR OSCAR BYSTRÖM.

het tryckt sin prägel på hela tidevarfs litterära fysiologi. Det var den rytmiskt rörliga folkvisan, som vid sidan af den gregorianska hymnen gaf en sådan frisk alstring, ett sådant jublande lif åt den lutherska kyrkans musik under 1600-talet.

Inom den katolska kyrkan hade musiken ordnats af Ambrosius i fjärde och Gregorius i sjätte århundradet. Den sistnämnde hade uppställt de s. k. kyrkotonarerna. Dessa tonarter förekomma alltjämt i den rikt uppblomstrande kyrkomusiken, deras underbara skönhet skimrar som en helig mystik genom medeltidens hymner. Samma tonarter återfinnas i en hel del af de äkta folkvisorna, såväl svenska som utländska. Rytmisk frihet och ett flitigt användande af folkvisans motiv var således hvad som karakteriserade den gamla kyrkomusiken under dess blomstringsperiod.

Men ofvanpå denna blomstring kom ett slags dogmatisk förstening såväl af den katolska hymnen som af den lutherska koralen.

De modärna harmonierna, småningom frambringade af renässansens nya konstformer, bröto sig ut ur de gamla kyrkotonarerna, som under tidens lopp blefvo obrukade och ringaktade, och den fria rytmen fick ge vika för den liktidiga. De gregorianska hymnernas innerlighet lämnade rum för de katolska mässornas passionerade tonsvall, och af den andaktsfyllda, mäktiga lutherska koralen vardt en stel psalm.

I Sverige blef denna dogmatiska förstening ej utan svåra strider auktoriserad. Wallins nya psalmbok hade utkommit 1819, och ordnandet af koralerna anförtröddes nu åt J. C. F. Hæffner, organist i tyska kyrkan. Skicklig musiker och ärlig arbetare, framkom han snart med en omarbetning, hvori hans från Tyskland hämtade rytmförstening principer tagit sig uttryck och som från många håll väckte stort motstånd. Som vi veta, afgick han dock med seger; den Hæffnerska psalmboken antogs 1821. I öfver 80 år ha nu vid våra gudstjänster ljudit dessa rytmlösa, stämning och kraft borttagande psalmer, hvilka dock, om de blott löstes ur försteningen och återbördades åt "rytmens trollmakt", i sig gömma en skatt af de härligaste melodier.

Följderna af denna musikvandalism blef den gifna: mot kyrkans stela psalmer reagerade de lifaktiga friförsamlingarna på ett hänsynslöst sätt. De kastade bort barnet med badvattnet; den dyrbara skatten af äkta religiös musik vräktes undan och man uppletade i stället profana, fullkomligt stillösa, men rörliga melodier.

(Forts.)

DOTTER TILL GYLLEBODA. SKISS AF ANNA KNUTSON.

(Forts. o. slut från nr 44.)

OH LILLA GEORGINA kände ögonblickligen, att här hade hon intet annat att göra än svara i samma ton. Men omärkligt, med nästan lekande lätthet, drog hon sig ur det trollnät, som ville kvarhålla henne i hans närhet.

Hon var ju värdinna för ungdomen, och det var endast hennes plikt att dela sin uppmärksamhet på flere håll. Men under denna skenbara fladderlek iakttog hon med pinsam skärpa allt omkring sig. Hon var redan nitton år och alls inte någon ingenue! Vid sexton skulle man ju möjligen kunna tro att flirt är det samma som kärlek och att en ballflamma har något gemensamt med den heliga elden. —

I den hall, där man superade, fanns en väldig, gammaldags kamin med X-kronas vapnet: hvita kronor i svarta fält, infattadt i den blå kalkstenen. Några af gästerna fäste uppmärksamhet vid dessa heraldiska tecken och undrade halfhögt, om de ej ändå måste känna sig litet enkla, "dessa Petterssons", då de dagligdags gingo och tittade på allt det här...

Stackars Georgina, ville hon höra, så fick hon också höra. Hon kände sig skuffad och sårad och kommen på ett hörn, men ändå gick hon där och såg ut, som hade hon inte tänkt på annat än lek och lust och löje.

Åh, detta Gylleboda — öfverallt hvart hon vände sig, pratades där, mer eller mindre dämpadt, om förr och nu. Där pekade en friherrinna med släpiga gester ut möblerna i kabinettet intill och sade till väninnan: "Kära du, jag känner igen allt, allt. Gubbens gamla släkting, "grande tant", som hon kallades, har ägt nästan alla de här antika sakerna. Den där lilla inlagda sekretären har jag sett henne sitta framför, många gånger" — hon suckade lätt — "den lär också vara en pärla i sitt slag. Tänk du, den är förfärdig af Haupt, Gustaf den tredjes hofschatullmakare; han var, som man ju vet, konstnär i yrket. Men det ha de troligen ingen aning om —", hon sänkte rösten och tillade förmodligen: "dessa Petterssons."

"Det är sant," tänkte Georgina, "jag har ingen reda hvarken på Haupt eller några andra konstsnickare." Och då hon observerade några herrar, som granskade ateniennens utsökta porslinspjäser, kände hon sig på samma osäkra mark. Den ene påstod, att det var en Meissengrupp, den andre att det var gammalt Sèvres, och om man nu tillfrågat henne, dottern till Gylleboda, skulle hon vetat mindre än de om de konst saker, som prydde hennes hem.

Här fanns naturligtvis åtskilligt, som inte passade ihop eller fyllde sin plats, men mot den splendida supén fanns nog intet att anmärka. En gammal baron, som ansågs för ortens störste gourmet, yttrade högt sitt välbehag, och som X-kronas fina vinkällare gått in i köpet, tycktes just ingen vilja svika i dryckjom. Stämningen blef också mycket liflig och infallen flögo som pärlor, champagnepärlor förstås, bara skum och glitter.

Men Georgina kände en fadd smak vid allt och önskade tyst för sig själf, att det snart måtte vara slut på festen.

Hå — där satt tant Nella och såg så belåten ut, bara därför att hon fick vara med. Henne hade väl ingen brytt sig om att sysselsätta sig med, hon var då riktigt som sparfven i tranedans bland alla dessa förnäma damer. Lilla Georgina gick med ett visst deltagande bort till den gamla och smekte hennes visnade kind. "Du har väl inte haft vidare roligt i kväll?" hviskade hon.

"Jag har haft ganska roligt," försäkrade tant Nella och rörde med skeden i sin frusna frukt-

pudding, "friherrinnan Y. — du kan aldrig tro, hur rar hon är — har talat med mig en lång stund. Vi ha' gemensamma bekanta, bland andra min kusin Gotthard P. du vet, han som är president och har varit landshöfding."

"Jag vet," medgaf lilla Georgina mildt, "ja, du begynte väl med att tala om honom, tant?"

Det kunde den snälla gumman inte neka till, och med en vänlig nick gick hon så vidare omkring och försökte vara älskvärd.

Efter supén ljödo åter musikens lifvande toner, men de, som ej voro danslystna, gingo ut på månskenspromenad i parken. Georgina slöt sig till månskensvärmarne och Gyllenklo höll sig trofast vid hennes sida. Men han undrade, hvarför flickan var sig så olik. Hvert hade skalken tagit vägen... den glittrade inte fram, hvarken ur blick eller ton. Nå, den där slöjan af lätt melankoli missklädde henne inte, och en ny stämning fick så makt med greven.

"Tänk, att ni, härskarinnan här i blomstergården, skall heta Georgina," sade han, "jag skulle föredragit att gubben X-krona lagt an på rosor. En ros, en ljuf, solgul thearos liknar ni just."

Hå — för hennes skull var det alltså som han, så betecknande, fäst den där lilla skär-gula georginen i knapphållet. "Det är inte min älsklingsblomma, "ypade han helt sakta, "men för namnets skull så..."

Hvarför klippte hon inte af sådana där dumma fraser med något godmodigt gyckel, eller hvarför kunde hon åtminstone inte ta' en sträng min på sig? Hon var ju dotter till Gylleboda — och borde hon då ej söka likna de där stolta, själlösa georginerna mera än den ljufva, solvarma thearos? Ja hvarför, hvarför kunde hon inte vara som hon borde?

Var hon manne åter i nätet?

Han talade om resor, hvilka han kallade för den förfina nutidsmänniskans förnämsta stimulus. Han hade företrädsvis ströfvat igenom Italien, och det hade genast frapperat honom, att hon, norrländskan, hade en så afgjordt sydlandsk typ. Han hade sett en flicka därute, som liknade henne så märkvärdigt, men hvem och hvar, frågade han sig —. Var det i Rom, vid rivieran eller i Venedig? Var det någon modell i en väns atelier, var det en signora eller en blomsterr flicka? Åh, intetdera... nu visste han: det var bara en bild. En bild på en grekisk vas, som han sett i något galleri, han mindes inte hvar.

Men det var en härlig vas med en lätt, graciös Psykegestalt, målåd i guldröd på svart grund. Han hade tecknat af den i skissboken och skulle nog visa henne det konststycket en gång...

Medan hon gick där och lyssnade, fick hon en sällsam förnimmelse af, att de träffats en gång för långa tider se'n, träffats och lustvandrat i starkt solsken mellan blommande träd. Men så hade ödets böljegang fört dem hän på lifvets ocean och där hade de glidit från hvarandra. De hade varit skilda under sekler, hade kämpat och domnat, slumrat och vaknat och lefvat upp igen med samma oklara längtan efter någon, de visste inte hvem. Men nu — nu gingo de här ändtligen sida vid sida, men hon var för honom endast som en flyktig erinring ur det flydda, en luftig röd målning på en gammal vas.

Ur denna drömfina stämning rycktes Georgina plötsligt af en röst, som med pärlande munterhet förkunnade, att "mors töser ä ni allihopa" och nu skulle man bilda syskonlänk och låta det bli långdans af.

Det gick i ett huj att länka ihop den där kedjan, och hon, sibyllan, som ännu bar sitt brokiga, klädsamma bjäfs, var just den som skilde de unga tu för den gången. Och då

tänkte Georgina med ett stygn af grämlse: i morgon skämtar han kanske med henne om hur den där dottern till Gylleboda kan vara naiv, som kan tro...

Åh, hon trodde minsann ingenting! Men då han vid afskedet såg henne djupt i ögonen och sade det han hoppades, att de snart åter skulle träffas, blef hon som en ros och kunde inte visa minsta skymt af missnöje, nej, inte ens se stel och kall ut. Georgina, aldrig, aldrig borde hon ha fått det namnet —

När alla gästerna voro resta, sutto Petters-sönerna, tant Nella inberäknad, helt "en famille" och vederkvickte sig med kaffetären. Alla voro tydligen glada öfver att tillställningen var öfver, och Georginas lynne tycktes så glittrande, att pappa Pettersson måste säga: "Den, som haft nöjsammast, är nog du, flickunge. Nå, det var också egentligen gjordt för dig!"

Men då kom den där bittra sanningen och ringde henne i öronen: "Hade du inte varit dotter till Gylleboda, hade du haft måttligt roligt." Hon teg dock med hvad hon tänkte, ty hon var en liten, god själ, som aldrig onödigt blandade malört i någons bägare.

"I nästa vecka ställer jag väl till ett litet jaktparti," fortfor Pettersson förnöjd, "von Yhlen, X-stjärna och Segergranat ha' redan lofvat vara med, och den där unge, hyggelige Gyllenklo, Georgina du, bjuder jag väl med. Han och jag talade om fågeljakten, och han tycks vara rätt bevandrad här i markerna."

"Såå, han har undersökt terrängen äfven på det hållet," mumlade flickan och kände sig med ens så modstulen, att hon började tala om trötthet. Hon tog också alldeles omedelbart godnatt och begaf sig upp på sitt rum.

Det var en förtjusande jungfrubur, dekorerad i hvitt och rosa. Allt härinne var lätt och luxuöst och det hela verkade nästan smyckeskrin. Men den unga ägarinnan tycktes i denna stund ingalunda må som pärla i guld, ty hon föreföll blek och trött. Det var också med en känsla af befriande ro, som hon lät afkläda sig allt detta glittrande bjäfs. Svept i en mjuk peignoir, afskedade hon snart kammarjungfrun.

Så härligt att vara ensam — hon gick bort till spegeln och beskådade kritiskt sin bild. "Jag är långt ifrån vacker," sade hon till sig själf, "jag är liten och obetydlig och min näsa är inte danad efter skönhetsreglerna. Mina ögonbryn äro mera buskiga än pänslade, och min panna borde varit högre och min öfverläpp kortare. Nå, det hela är kanske inte så illa, och eftersom jag är ung, har jag väl ändå fraicheur... Men utan detta sagolika "crêpe de chine", denna eleganta frisy, dessa blommor, dessa smycken, denna infattning, hade ingen fäst uppmärksamhet vid mig. Hade jag inte varit dotter till Gylleboda, hade han inte sett några likheter vare sig med thearosor eller grekiska bilder... dotter till Gylleboda, — ja, hvad han hade rätt, ändå!"

Hon plockade skrattande de halfvisna blommorna ur håret och lät dem handlost falla till golvet. Små täcka, skärgula knoppar hade de varit för några timmar sedan... hvad voro de nu?

Var allt i lifvet just så: skärt, fint, ljusst några ögonblick, sedan solkadt och förkastligt?

Så nyktert — den där subtila förnimmelsen af preexistens under sydlig sol i blommande lund hade blåst bort med månskensnattens fläkt och skulle kanske aldrig komma åter, och sak samma kunde det vara. — Men människo-ödets sällsamt invecklade mysterium hade redan lockat denna unga kvinno-själ in på allvarsstråt, och medan hon flätade sitt rika hår, föresatte hon sig att draga nytta af dagens läxa. Ja, hon föresatte sig här — ansikte mot ansikte med sin unga spegelbild — att söka

KÖP Svart Siden.

Begär profver franko af våra garanteradt solida sidentyger från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps- och promenadtoiletter, äfven i kulört och hvitt.

Sändes tull- och portofritt direkt till privata.

Schweizer & Co, Luzern S 6, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

lyckan annorstädes än i nöjets hvirvel och ytans glans.

Hon hade läst mycket och tänkt mycket och förstod, att lyckan visst inte bestod i att vara — dotter till Gylleboda. Rikedom är en fördel, ett stort plus, men långt ifrån det väsentliga. Hon ville älskas för sin egen skull, och därför borde hon vidga sitt sjäslif och stegra sitt personlighetsvärde. Hon ville blifva god, ädel, kunskapsrik, med ett ord *älskvärd*, ty då kunde kanske den där stora kärleken, som är glansen af det osvinliga, falla på hennes lott —

Hennes tankar fingo så plötsligt skimmer från känslans glöd. "Han föreföll så finkänslig och god och hade något så öppet i hela sitt väsen," intalade hon sig. "Naturligtvis är han fostrad i vissa fördomar, men det är ju ingenting klandervärdt, han rår väl inte för, att han heter Gyllenklo heller!"

Hon advocerade ju redan rätt bra för saken, och ryckande i topparna på sina långa, svarta flåtor, sade hon gladt till sig själf: "Vackert här har jag åtminstone."

I kristallvasen på nattduksbordet stod en praktfull "la Franceros", nyss flyttad från drifhuset, och då hon inandades dess vecka doft, fortsatte hon leende: "Hvem vet, kanske skulle han ha fäst uppmärksamhet vid mig, äfven om jag inte varit dotter till Gylleboda."

"CIVIL OCH MILITÄR."

DEN AF Stockholms amatörförening och Lifregementets dragoners idrotts- och skytteförening anordnade basaren i Cirkus å Djurgården till förmån för de respektive föreningskassor har aflupit med all den glans, som den ståtligt iscensatta festen från början lofvade, och tillslutningen från publikens sida var, trots de båda första dagarnas vargaväder, ofantlig.

Hela cirkus: arena, ryttargång, klädloger, spiltor o. s. v. hade genomgått en fullständig omvandling. Öfverallt stötte man på varustånd af alla upptänkliga slag, konstgjorda parker lockade med sin mystik, från luftiga nöjestempel klungo musikens toner, Bellman sjöng, Carmen dansade etc.

Man fick se en velocipeduppvisning af gamla och moderna velocipeder från den första tvåhjulningen, som fabricerades af holländaren van Dais på 1700-talet, till cyklarna från i dag. Detta tillhörde arenaföreställningarna, som dessutom utgjordes af Stockholms amatörförenings uppvisningar i deflering, gymnastik och andra idrotter samt de ståtliga uppvisningar, som de sista dagarna höllos af Lifregementets dragoners idrotts- och skytteförening, hvarvid bl. a. förekom en kadrilj af ryttare i uniformer från 17- och 1800-talen.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

"CIVIL OCH MILITÄR". BILDER FRÅN DEN STORA BASAREN PÅ DJURGÅRDS-CIRKUS. FÖR IDUN AF GUNNAR WIDHOLM. 1. SPANSKA VINSTUGAN. 2. FÄLTVAKTEN. 3. UR RYTTARKADRILJEN. 4. I BAREN. 5. "UNGA SVERIGES" CYKELKADRILJ.

GUSTAF-ADOLFS FESTEN VID LÜTZEN DEN 6 NOV. 1. SUPERINTENDENTEN JÖDICKE HÅLLER HÖGTIDSPREDIKAN VID SCHWEDENSTEIN-MONUMENTET.
2. SVENSKE MINISTERN I BERLIN GREFVE TAUBE TALAR VID GRUNDSTENSLÄGGNINGEN AF DET NYA GUSTAF-ADOLFKAPELLET.
FOTO FÖR IDUN AF L. SCHUCHARD, LÜTZEN.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående

fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter

Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,

Vänersborg.

Försäljes i minut hos de flesta sko-

handlande i riket.

VID LÜTZEN.

RULLAR TIDENS HJUL ej snabbare för hvarvt decennium som går? Blir ej den enskildes sträfvän allt mera rastlös, jagande, slitande? Hur enastående mäktigt skall ej den apell vara, som förmår att samla oss från skilda håll till en gemensamhetskänsla, ett gemensamhetsmål. Dock, i dessa dagar ha vi svenskar, spridda i skilda hopar öfver kontinenten, lyssnat till en sådan apell. Den har ljudit: till Lützen! och vi ha lydt den.

Ja, vi ha kommit, från Leipzig, Dresden, Berlin, Hamburg, Frankfurt, från söder och norr, öster och väster: vi äro tidigt på benen den sjätte nov., ty det är ondt om plats på spårvagnar och i järnvägskupéer, men sak samma, enighet ger rum, vi känna oss så lätta om hjärtat, vi äro ej längre i främmande land, det talas svenska rundt omkring oss, till och med skånska, oförfalskad malmöskånska, men den klingar som musik, och man blir meddel-sam, man glömmer bort de stela hemvanorna med bugningar och presentationer. Vi äro ju alla svenskar, vi ha alla samma mål: Lützen. Samma lösen: Gustaf Adolf.

Ja, svenska talas rundt omkring, men ej norska, ej danska, man får med ett visst vemod nytt bevis på att skandinavismens dagar äro gångna, däremot den sjungande finska dialekten ljuder från flere håll. Själfskrifna vid en Gustaf-Adolfsfest äro de ju äfven, dessa "söner af ett folk, som blödt på Leipzigs slätter, Lützens kullar..." Lützens kullar, ja, här måste jag göra en anmärkning, ty dem såg jag mig iörgäfvos om efter, de äro en af poesiens vackra nödfraser, som man ej bör stödjä sig på vid geografifläsning. Lützens slätter äro om möjligt slätare än Leipzigs, en jämnare terräng för ett slagfält är knappast tänkbar.

Vi stiga af några stycken vid Meuchen, en torftig by med låga byggnader, men idyllisk nog med sina glittrande ankdammar. Vid landsvägshörnet stå ett par kvinnor med hucklen och uppskörtade kjolar bredvid ett lass med kolossala rättikor. De hälsa ödmjukt och nyfiket. Och där om hörnet, inbäddad i cypresssträd, ligger framför oss den uråldriga kyrkan, grå som hela den lilla byn och dock in-slutande dess största skatt, den sjätte november, genom ett sparsamt regn af dricks-pengar äfven en ringa inkomstkälla. Kyrk-portarna äro öppna och en af de huckleklädda kvinnorna gör sig till ciceron. Alldeles innanför dörrarne på det nötta tegelstensgolvet möter oss genast namnet Gustaf Adolf och årtä-let 1632 i svartmålning. Och därinunder är det skrin, som innehåller den döde hjältens in-älvor. Vi stirra tysta på den svarta skriften och så gå vi vidare uppför kyrkgången. Samma armospängel här inne som därute, väggarna kala, de gamla kyrkstolarna brutna, öfverdragen trasiga, oljemålningen i bjälktaket afnött och sprucken. Det är som om den trötta helge-domen hölle sig uppe blott för att bevara sitt

stora minne, sin enda relik, så ytterst fattig äfven den, det enkla, maskstungna träbord, på hvilket Gustaf Adolf balsamerades.

Vi stå däromkring, vi barn af det tjugonde seklet, och det är som om plötsligt en ridå föll ned för vår egen tid. Solljusets slocknar, det är höstnatt. Öfver den blodiga slätten kommer långsamt sorgetåget. Den lilla kyrkan fylles af män i vapen, och bestörta krigare trängas kring detta bord, där de lägga ned sin tunga börda, en liflös, genomskjuten kropp, för några timmar tillbaka mångtusendes enda lif och förhoppning. En bitter sorggudstjänst!

Öfver bordet hänga några lämningar af konungens rustning. En bit af en armskena, en half sporre, frätta, förrostade — och på bor-det naturligtvis en främlingsbok, nu skriva äfven vi våra namn däri, och så — ut igen, ut i solskenet för att jaga bort sorgestämning-en från 1632. Vi ha en lustigkurre ibland oss, han sörjer därför, vi varda åter det tju-gonde seklets barn och snart ha vi i muntert lag nått den lilla staden Lützen.

I sanning en stad i fickformat, man är fär-dig att jollra som inför ett lindebarn, då man får syn på de små näpna husen, företrädesvis grön- eller blåmålade i mot hvarandra skrikande färger, som våra skärgårdsstugor. Ett torg, ett rådhus och en staty af gamle kejsar Wil-helm äger dock äfven Lützen, vore det annars en tysk stad! Vi styrde kurs till "Det röda lejonet", värds-huset och icke något folkets hus, som namnet kunde antyda. Därinne rådde en ursinnig kamp för födan. Vi kämpade oss fram till en fri vrå. Gås eller harstek, stod det på matsedeln, vi togo gås, det vill säga vi togo ingenting, utan väntade, jag tror i en timme, allt under det vi mellan löje och harm iakttago de svettpärlande kyparnas hufvudlösa ansträngningar att behärska massorna.

Men plötsligt börja klockorna att ringa, gås-resterna få stå och vi skynda ut till torget, där festtåget redan samlas; fyrahundra skol-barn, fanbärare, kransbärare, präster, notabili-teter. Ur en vagn blixtrar ryttmästar Linders silfverhjälm och hvita plym, lifgardet till hästs paraduniform, den verkar som ett afsked, snart blir ju all denna ståt grå som vår moder jor-den. Skada! Som fredsvän kan man ej känna någon annan fröjd inför en uniform än om den är vacker. Än en gång, skada!

Ståtlig, i sin doktorshatt med bredt gult or-densband och biskopskorset på bröstet, ler bi-skop Scheele hult åt uppvaktande svenskar. Ännu några vagnar köra fram och så med ens sätts trummorna i gång. Lützens musik-kår i blå och gula uniformer spelar upp finska rytteriets marsch, standaren vaja och tåget sätter sig i rörelse. Högst vajar Finlandias hvita banér. Ett mycket vackert standar är äfven den blå och gula broderade sidenfana, som Göteborgs stad till minne af Gustaf Adolf skänkt Lützen.

Ungefär tjuugo minuter går tåget ut till "Schwedenstein", på samma väg som 1632 skilde de båda härarna från hvarandra, till höger svenskarna, till vänster österrikarna, och icke tio steg från denna väg stupade Gustaf Adolf, främst i tēten, främst i faran, en hjältes död.

Högtidligheterna vid monumentet började efter vanan med den gamla mäktiga koralen: "Vår Gud är oss en väldig borg", och så togo talen vid. De blefvo många och tyvärr också ibland väl långa. Och — var det den blodiga grund man stod på, som ofrivilligt inverkade, men det var något af fanfarklang i allt som yttrades. Superintendenten Jödicke manade till trons goda kamp mot Roms försök att åter-eröfra hvad reformationen vunnit. Svenska sändebudet i Berlin greve Taube framhöll att vi voro ett folk, som bevarat vår kraft och vi samlades kring grafven till nytt allvar och

enighet, och biskop Scheele uppmanade oss med energi att taga alla exempel af *hjäkten* Gustaf Adolf — i allt, som en underton af dämpade krigstrumpeter.

Ett af festens vackraste moment var krans-nedläggningen. Det var en oändlighet af grön-skande lager och blå och gula band. Från konung Oscar, kronprinsparet, Svenska akade-mien, Uppsala studentkår, Umeå gymnasium, Visby gymnasium, södra realläroverket, Djurs-holms samskola, Svea garde och svenska in-fanteriregementet n:r 13, som kämpade med i slaget vid Lützen. Dessutom kransar från svenska klubbar i Berlin, Dresden, Leipzig, Hamburg. m. m.

Det var en sällsynt fager anblick att defilera förbi denna rikedom af grönska och färger, som höljde den enkla stenen inom det götiska templets ram, medan därbakom standaren vajade i halfrun-del och solen förgyllde de hvitstammiga björkarna och guiskimrande bladen. En lund af björkar, hvilken vacker livvakt för en nordisk hjälte!

Vid grunden till det blifvande kapellet sjöngs först: "Allena Gud i himmelrik", hvarpå efter en del tal och sång för blandad kör skrift-ställaren Blomkvist från Berlin uppläste urkun-den, som lydte ungefär sålunda:

"En trogen kristen, den snart nittiofyra-årige konsul Ekman från Stockholm, och hans maka, född Lavonius, ha i höghjärtad frikostig-het bestämt och lämnat medel till upptöret af ett Gustaf-Adolfkapell vid Lützen, till den store konungens ära. Till utförandet däraf ha utsetts arkitekten J. L. Wahlman från Stock-holm och byggmästar Julius Zeissig från Leip-zig, och gifves kapellet staden Lützen till evärdelig ägo. Vi anbefalla det i Guds hägn; måtte alla de, som där vandra ut och in, med-taga maningen att förblifva den sak trogna, för hvilken Gustaf Adolf föll."

Och så följde sentens på sentens, hammar-slag på hammarslag. "Minnet åt hjältekonun-gen, efterlefnaden åt kommande släkten!" "Är Gud med oss, hvem är mot." "Cum victricibus armis!" "Gustaf Adolfs bild för ögonen, hans sinnelag i hjärtat, hans lefverne som rätt-snöre för detta kapell..." m. m. Högtidliga dallrade ord och hammarslag i den klara höst-luften, så togs åter en af de gamla psalmerna upp: "Nu tackar Gud allt folk", och tåget ordnades för återfärd.

Men ännu följde en liten efterfest, tyskarna ville också ha sina patriotiska känslor tillfreds-ställda. Rundtom Wilhelmstoden samlades ska-rorna, musikåren spelade upp och "Heil Dir im Siegeskranz!" klingade entusiastiskt ut öf-ver torget. Naturligtvis sjöngo svenskarna med, men det var icke deras sista ord, ty plötsligt ljöd i stark kör: "Ur svenska hjärtans djup", hemtoner och dock, — hur underligt främmande i denna lilla fjärran stad vid foten af en tysk kejsarstad.

Då jag vandrade ned till stationen, klingade mig alltjämt för öronen den Heidenstamska strofen:

"Vi vilja bli ett folk, som hörs."

Det kan inte hjälpas, man känner sig stor-svensk på Lützens slätt den sjätte november. SIGRID ELMLAD.

83,000 namn på kvinnans masspetition

Intill d. 8 d:s ha 83,259 kvinnor undertecknat kvinnornas petition om politisk rösträtt. Namnfördelningen för de olika länen är följande:

Stockholms stad och län 15,475, Göteborgs och Bohus län 13,579, Malmöhus län 6,285, Västernorr-lands län 5,976, Kopparbergs län 5,508, Värmlands län 4,480, Örebro län 4,237, Östergötlands län 4,246, Gäfle-borgs län 3,881, Uppsala län 4,465, Hallands län 2,589, Blekinge län 2,501, Södermanlands län 3,050, Jämt-lands län 2,038, Västerbottens län 1,298, Skaraborgs län 965, Jönköpings län 954, Kalmar län, 885, Norr-bottens län 864, Kristianstads län 860, Västmanlands län 750, Kronobergs län 722, Älfsborgs län 504, Gott-lands län 148. Namnsamlingen fortgår.

HÖTEL FENIX
STOCKHOLM

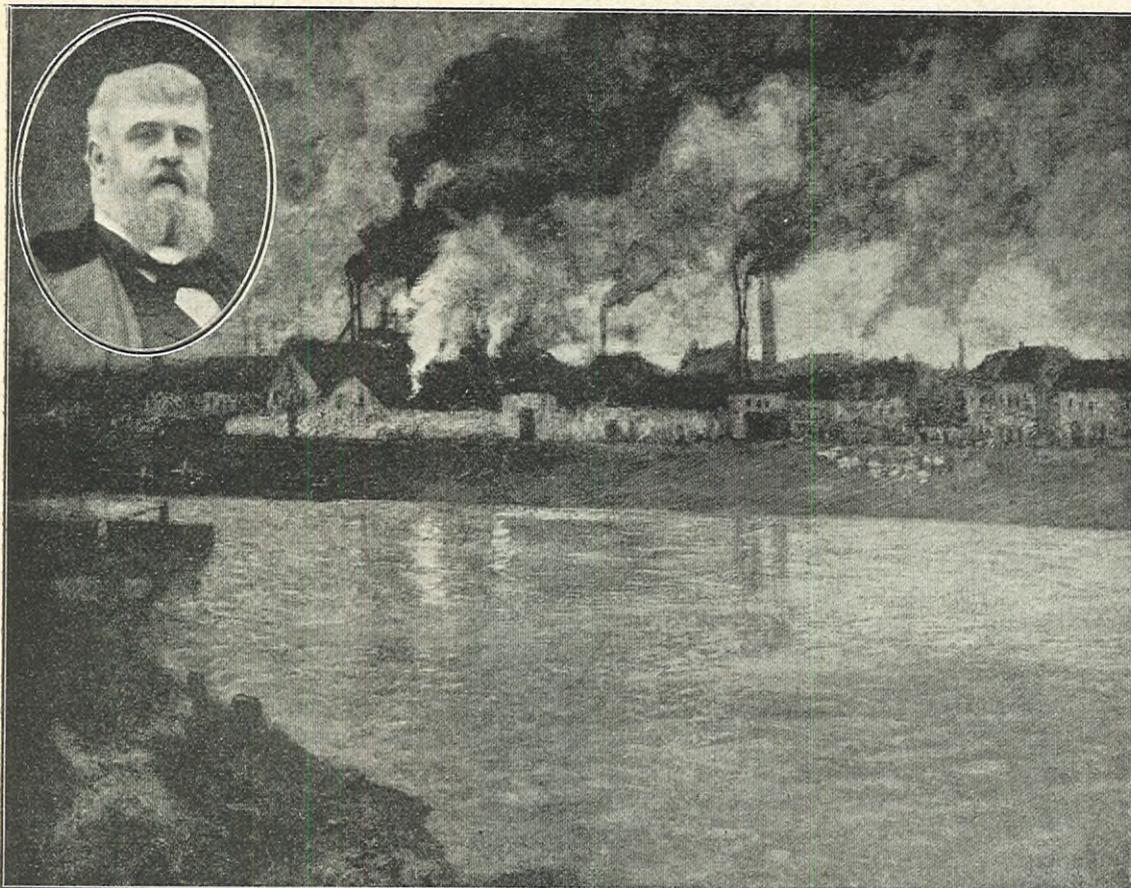
fashionabla festvåningar rekommenderas för

BRÖLLOP, BALER, MIDDAGAR m. m.

Allm. tel. 65 22.

Kostnadsförslag upprättas på begäran.

Rikstel. 71 22.

FABRIKSSTAD. EFTER EN TAFLA I OLJA AF FRITZ THAULOW. UPPTILL I HÖRNET: PORTRÄTT AF MÄSTAREN.

FRITZ THAULOW.

HELT OFÖRBEREDT kom för några dagar sedan underrättelsen, att den norske konstnären Fritz Thaulow afidit i Volendam i Holland.

Med honom har Norge förlorat en af sina kraftigaste och personligaste landskapsmålare. Han var den främste vägbrytaren för friluftsmåleriet i norsk konst, och vid hans sida stodo bland andra Kristian Krogh och Werenskiöld som oppositionsmän mot den förutvarande allhärskande tyska konstrikningen, sådan den leddes från Düsseldorf- och Münchenskolorna.

Thaulows vägar från Norge och de farmaceutiska studierna, ty han ämnade först bli apotekare, gingo också öfver Tyskland, men det dröjde ej länge, förrän han befann sig i Paris och midt uppe i studiet af det djärfva friluftsmåleri, som där vidgade det konstnärliga sträfvandets gränser och till hvilket Thaulow med entusiasm anslöt sig.

Då han sedan återvände till fäderneslandet, blef han där den nya skolans ledare, och under hans pensel växte fram en mängd norska motiv från land och stad, från berg och äng i alla dygnets och årstidernas belysningar, sedda med friska ögon och målade direkt i det fria.

Thaulow hade särskildt sin styrka som målare af rinnande vatten samt af snö i gnistrande solljus.

De senare åren vistades han ömsom i Frankrike, ömsom i Holland, och hans konst drog sig mer och mer mot förfining och raffinemang, på bekostnad af den forna rättframheten och friskheten.

Alster af hans pensel finnas, förutom i de nordiska nationalgallerierna, i Göteborgs museum samt i Luxembourguseet.

Glöm icke

Kvinnornas rösträttspetition!

HÖSTENS TEXTILA UPPVISNINGAR.

HANDARBETETS VANNER har nyligen haft ett par intressanta utställningar, af hvilka den ena utgjordes af möbelytger, som föreningen levererar till de af arkitekten Westman komponerade möblerna i Svenska läkaresällskapets nya lokaler.

Det har i dessa tyger tillämpats en ny rödlakans- teknik, hvarigenom själva mönstren erhållit mera rörlighet och kompositionens dekorativa skönhet kommit bättre till sin rätt än hvad man ejes finna inom denna art af väfnader.

Synnerligen ögonsmekande var mahognymöbelns röda beklädnad, men äfven tygerna i gult och violett samt i gult och brunt voro af en behaglig verkan.

Det är de vid Handarbetets Vänner som synnerligen framstående artister kända fröknarna Sjöström, Skogman och Westberg, hvilka mellan sig kunna dela äran af denna förträffliga möbelytgerkolektions skapande.

Vid föreningens andra utställning bjöds man bland annat på nöjet att få se kronprinsessans tapet, ett mjukt och diskret verk af fröken Lotten Rönquist. Någon närmare beskrifning på densamma torde här ej vara af nöden, enär vi för ett par nummer tillbaka hade nöjet att åt våra läsare kunna ge en atbildning af denna de svenska landshöfdingfruarnas prydliga silfverbröllopsgåfva till kronprinsessan.

Vidare må nämnas ett par färgstarka gardiner, af otvinnadt silke, som gjorde ett nästan sensationellt intryck — en präktig rödlakansmatta, ett par stores i guldbrunn och grönt af fröken Sjöström, ett mycket tilltalande soffarrangemang och ett draperi, hvars varma färger och gagnetska kyrkomotiv härröra från fröken Adelborg.

Slutligen må antecknas en rik eftertrupp af kuddar och dukar och, hvad som ej minst intresserade damvärlden, ett lager af prydliga kragar och manschetter, broderade långschalar och jackor af mjukt råsidan.

Fru Thyra Grafströms utställning hade som clou en bonad af arkitekten F. Boberg, hvars motiv af en mängd af våra mest kända vildblommor på ett lyckligt och harmoniskt sätt sammankomponerats i fråga om

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

färg och form. Fröken Annie Frykholms bonad "skogs brynet" — aspar i höstskrud mot en bakgrund af mörk granskog — verkade nog en smula orolig, men var onekligen af en viss dekorativ hållning.

Fröken Astrid Wesslau hade ett par vackra kuddar, fröken Marie Christenson en smakfull duk o. s. v.

Föreningen för svensk hemslöjd, som i fjol och äfven i våras slog ett stort slag med en hel våningsinredning, hade nu inskränkt sig till några smärre möbler — en matsalsmöbel i gult och en sängkammarmöbel i grönt — samt diverse möbelytger, gardiner och — last but not least — en kollektion smakfulla Vadstenaspetsar.

EN NY SVENSK SMÖRMASKIN.

BUTYRATOR heter den nyaste maskinen på smörtilverkningsens område. Den är uppfunnen af ingenjör E. G. N. Salenius och tillverkas i aktiebolaget Butyrators nyuppförda fabriker vid Älfsjö, dit ett antal intresserade härom dagen voro inbjudna för att taga uppfinningen i betraktande.

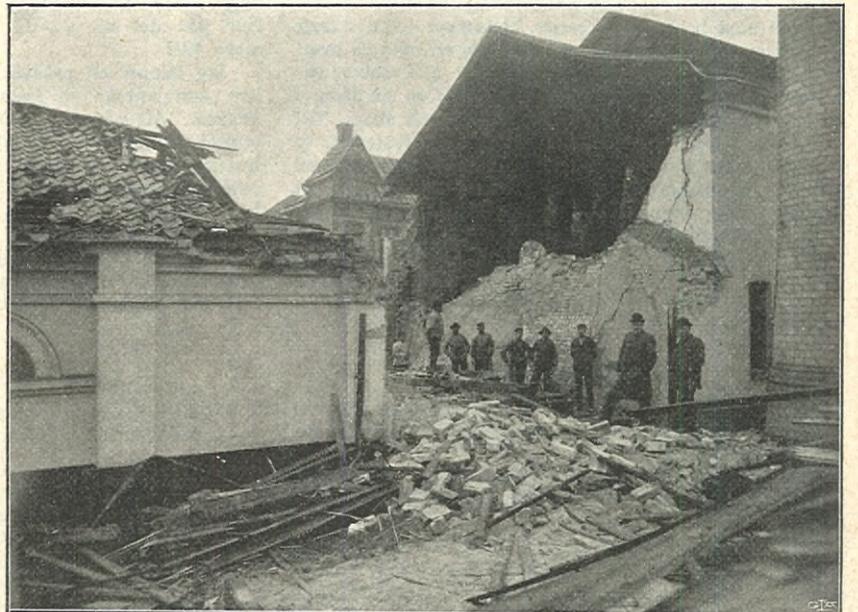
Lektor A. Petersson från Ultuna höll därvid ett kort orienterande föredrag om smörmaskinernas historia och påpekade särskildt, att Butyrator vore en helt ny typ af dessa och icke en förbättring af de föregående såsom Extrator och Radiator.

Föregångarna till Butyrator voro nämligen behäftade med en hel del fel, som bland annat icke gjorde desamma lämpliga för varmare länder, där det icke fanns god tillgång till kylmaterial.

Butyrator förenar kylmaskinen med smörmaskinen. Sedan mjölken skummats, föres grädden till en pasteuriseringsapparat och därifrån till ett kärl, där den kyls ned. Från detta tryckes den in i en stark stålcyliinder, där grädden utsättes för ett kolossalt tryck. Genom ett rör med mycket smal spets drives så grädden ut och då bildas de små smörkornen.

Den nya uppfinningen har, som sagdt, enligt uppfinnarens och intressenternas i aktiebolaget Butyrator mening en särdeles stor betydelse för de varmare länderna, men att den äfven kan komma till vidsträckt användning häruppe i Skandinavien är tydligt.

Sedan i maj är fabriken vid Älfsjö i gång och trots

EFTER DEN STORA EXPLOSIONEN VID ÖREBRO GASVERK, HVARIGENOM HELA STADEN FÖRSÄNKTES I MÖRKER. A. BARR FOTO.

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

att dess ytareal redan närmar sig ett tunnland. funderar man på att ytterligare utvidga densamma.

Butyrator har varit underkastad omsorgsfull pröfning af framstående fackmän och de ge maskinen goda vitsord. Maskinen lämpar sig endast för större mejerier, och dess pris torde bli omkring 15.000 kr., men i och med detta har man också sitt mejeri komplett.

Bolaget tillverkar äfven så kallade kraftseparatorer, hvilkas skunningsförmåga blifvit jämförd med de främsta öfriga svenska i bland annat Berlin och därvid på ett utomordentligt sätt stått provfet.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

Till Kvinnornas andelsförening
Svenska Hem, Stockholm.

UNDERTECNAD, som genom åtskilliga notiser i tidningspressen sett, att ett affärsföretag med ofvannämnda firma startats i Stockholm, får härmed genom Idun hemställa till Svenska Hem, huruvida det är föreningens afsikt att öppna någon filial för expedition till landsorten?

Jag har ej riktigt klart för mig, hvar på föreningens sträfvanden skola gå ut, men antar (af namnet) att meningen är att till rimliga priser tillhandahålla de svenska hemmen hushållsförnödenheter och att vara en direkt mellanhand mellan producenter och konsumenter? Icke kan det väl då vara meningen, att endast stockholmshem skola få godt af föreningens tillvaro?! Att stockholmshemmen i första hand blifva föremål för föreningens omtanke är ju naturligt, då företaget startats i Stockholm, men jag vill med dessa rader framhålla önskvärdeheten af, att en afdelning för landsortsexpedition upprättas!

I Stockholm är det väl möjligt att när som helst erhålla goda varor till rimliga priser, men för oss, på kommunikationer vanlottade norrländingar, är detta åtminstone vissa tider nästan omöjligt. Det finns ju numera handlande i hvarje socken, men vanligtvis och beklagligtvis personer utan all sakkunskap.

Det är ej nog med att man dyrt får betala hvad man köper, utan man får äfven dåliga varor, unkna och förskämda. De höga priserna nödvändiggöras af den ringa omsättning sådana handlande hafva, hvarjämte de långa transporterna, som åtminstone på vår ort kräva minst 3 å 4 dar från järnvägsstationen, bidraga att fördyra varan — och att förskämma den. Det är nämligen icke alltid i solken och vackert väder varorna forslas från stationen. Det beror sålunda ej helt och hållet på handlanden, att man får underhaltiga varor, utan mängden gång kunna varorna vara skämda när de afsändas från grossisten, med eller utan dennes vetskap; de samvetslösare af dem tänka nog ibland, "att den där bondhandlanden förstår sig inte på, utan tar äfven skämda varor med god smak, och skulle han börja "gruffa", få vi väl pruta lite, eller i värsta fall ta igen varorna", och handla äfven därefter! Numera börja de burgnare familjerna mer och mer att fylla sina behof af specier, konserver och dyl. från Stockholm, de behöfva endast uppsätta en nota på hvad de behöfva, och hafva så, inom 14 dar å 3 veckor, varorna, friska och goda, väl förpackade i en fin låda, i hemmet, färdiga att packas upp i lådor och skåp. Till på köpet slipa de det fördärliga kreditssystemet, ty vanligen tagas varorna mot efterkraf eller remissa med ordern! En sådan "landsortsförsändning" ville jag att Svenska Hem skulle uppsätta! Få se nu, om någon af Iduns många läsarinor instämmer i detta!

NORRLÄNSKA.

P. S. Behöfver aktiekapitalet "förökning", så nog blir väl råd med det!!

EN PENSIONSFRÅGA.

DET ÄR ju ett känt och erkänt faktum, att alla lifsförnödenheter på de sista tjugu åren stigit till dubbla värdet.

För säljarne är ju detta en stor fördel, och säkert är att ingen af dem önskar de förra förhållandena tillbaka.

För köparne däremot ter sig emellertid saken något annorlunda, och jag är viss, att mängden med vemod tänker på "den gamla goda tiden", då man för tjugufem öre kunde köpa lika mycket, som man nu får för kronan.

Bekymmersamt är det nog för tjänstemän och löntagare, att nu få det att räcka till. Allting har ju blifvit fördubbladt utom deras inkomster, men för pen-

BUTYRATOR FÖREVISAS AF SIN UPPFINNARE INGENIÖR SALENIUS FÖR DE INBJUDNA. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF GUNNAR WIDHOLM.

sionärer på några hundra kronor är det väl ändå bedröfligast ställt.

Jag har af en särskild anledning just dessa dagar kommit att tänka på en afdelning af pensionärer, nämligen prästänkor och gamla prästdöttrar.

Kyrkoherdeänkorna uppbära visst, om jag inte missar mig, en pension på omkring 500 kronor, för de till 55 års ålder hunna prästdöttrarna utgör pensionen nära 300 kronor. För tjugufem år sedan kunde man få tämligen mycket för de pengarna, men förhållandena ha så småningom omgestaltat sig.

Man skulle kunna säga, att det är för mycket att "svälta ihjäl på", men att det är alldeles för litet att något så när drägligt "lefva på", det torde man inte behöfva vara något matematiskt geni för att räkna ut.

Är det så lyckligt ställt, att det finns enskild förmögenhet eller förmåga att kunna förtjäna något dessutom, så klarar sig ju saken utmärkt; men — det finnes fall, då pensionären af sjukdom eller annan oförmåga inte kan skaffa sig ett enda öre bredvid. Hur går det då att få de 300 kr. åtminstone att räcka till?

Jag känner en prästdotter så sjuklig, att hon hvarken kan antaga en plats eller på annat sätt förtjäna pengar. Att på minsta vis sköta hälsan är ju för henne otänkbar, funnes ej barmhärtiga människor, skulle hon hvarken kunna få kläder eller skodon, ty därtill räcker omöjligt pensionen. Det är skralt nog ändå med både bostad och vivre.

Till Iduns läsare och läsarinor vänder sig nu insändarinnan, för att möjligen få höra fleres tankar i denna fråga, samt om något kan och bör göras för att förbättra dessa 300-kronor-pensionärens ställning.

TILAN.

Till "Idun".

UNDERTECNAD vågar ödmjukast begära plats för nedanstående i "Idun":

I Idun nr 42 för den 18 okt. ingår en kort notis om Åbo historiska museum, i ett fall för kort. Åbo historiska museum borde icke kunna nämnas utan namnet Fredrik v. Rettig, denne storslagne, finkänslige mecenat, utan hvilkens frikostighet museet troligen ännu trampat i barnskorna. Äfven de 20 banden "Bidrag till Åbo stads historia" äro till allra största delen bekostade af kommerserådet v. Rettig. Äfven den enklaste grad af tacksamhet kan ej skilja namnen Åbo historiska museum och Fredrik von Rettig åt.

AX. L.

ETT LÖFTE. AF ANNA LISA ANDERSSON.

HVAR FLNNS väl den kvinna, som liknade fröken Beate-Sofie! Innan hon ännu fyllt tjuguar, stod hon föräldralös, och hennes enda arf bestod af ett utarmadt gods. Men det var då som fröken Beate-Sofie visade, af hvilket virke hon var danad.

Förvaltaren och rättaren fingofsked och så tog hon själf hand om godset. Genom de slarfvigt förda böckerna kunde hon gissa sig till, hur allt blifvit vanskött under de år hennes far, den svage, lefnadsglade grefve Axel Stjerne, haft godsets affärer om hand.

Den präktiga skogen hade skoningslöst sköflats, för att grefven skulle få medel till det kostsamma hufvudstadslifvet, ty han kunde omöjligt förmå sig till att vistas på det tysta ensliga herresätet nere i Småland.

Förvaltaren fick tillsägelse att skaffa pengar, på hvad sätt som helst, och då grefven icke såg annan utväg, gaf han till slut befallning om, att skogen skulle tagas som en sista utväg.

Enda barnet, dottern Beate-Sofie, uppfostrades hos grefvens gifta syster i hufvudstaden, ty unga grefvinnan hade dött strax efter barnets födelse. Men flickan hade växt upp på fädernegodset under sin stränga farmoderns uppsyn, och det var först efter

gamla grefvinnans frånfälle, som Beate-Sofie vid fjorton års ålder kom till Stockholm.

Men under dessa fjorton år hade hon dock så innerligt blifvit fäst vid den gamla, myndiga frun, tagit så lifligt intryck af hennes starka, stolta personlighet, att hennes egen karaktär danades till en fullständig afbild af farmodern.

Till utseendet liknade hon henne också i förvånande grad, det var samma höga, raka gestalt, samma mörka, stolta skönhet.

Hård var farmodern aldrig, endast sträng, och ibland, då hon hörde talas om sin ende sons äfventyr, kunde hon bli kall och det kunde glänsa som blankt stål i ögonen. Mot de underlydande var hon god och rättvis och alla visste, att till henne kunde de gå med sina bekymmer som till en moder.

För sin far hade Beate-Sofie aldrig hyst någon varmare känsla, hon stod helt främmande för honom, det var blott vid julen, som han kom hem på ett kort besök.

Så dog farmodern och Beate-Sofie kunde det, som om hon förlorat allt i lifvet, men hon var

Mälar-Restauranten

är

Stockholms mest moderna Restaurant.

Vidsträckt, härlig utsikt öfver Stockholm och Mälaren.

Utsökt franskt och svenskt kök.

Väl lagrade viner (dir. importerade).

Riks 99 26. Allm. 98 51.

A. B. C.

Birger Jarlsgatan 19 (Stureplan).

Allm. Telefon 95 76. Rikstelefon 104 01.

Specialaffär: Smör, Margarin, Ägg och Flott.

Absolut förstklassiga varor till normala priser.

Försök och döm!

van att behärska sig och hon bar sorgen till det yttre lugn, men den bortgångna hade för alltid en plats i hennes hjärta, som ingen annan någonsin kunde intaga.

Fastern var gift med en hög ämbetsman och hade sex barn, fyra gossar och två flickor. Kusinerna voro glada, lifliga barn och hyste från början en viss respekt för Beate-Sofie, som var så lik deras mormor, som de alltid varit rädda för.

Barnen gingo icke i någon skola, de uppfostrades i hemmet och hade både fransk och svensk guvernant, och Beate-Sofie hängaf sig med brinnande ifver åt studierna och gjorde vackra framsteg.

Då hon var aderton år, ansågs hennes uppfostran avslutad och hon blef då samtidigt med en af kusinerna utförd i sällskapslivet.

Det var många, som beundrade den unga, vackra flickan med de stora, allvarliga ögonen och det sällsynta leendet, men det var som om en viss kyla utgått från henne, och ingen vågade sig på att uttrycka några varmare känslor för henne. Alla undrade öfver, att den glade grefve Axel kunde ha en sådan dotter.

En gång träffade Beate-Sofie på en bal en ung officer och från första stunden hon såg honom, fattade hon sympati för honom. Han var lång och smärt och ljus och det föreföll Beate-Sofie, när hon såg hans öppna, glada ansikte, som om hon en härlig sommarmorgon stått och sett rakt in i det solljusa, leende lifvet.

Han hade länge gett akt på Beate-Sofie och beundrat hennes kalla, förnäma skönhet, det fanns icke en af de andra damerna, som kunde jämföras med henne, han såg med riktig förtjusning, hur vackert den stolta, hvita halsen uppbar det lilla, fina hufvudet och det gick en stöt genom honom, när han mötte blicken ur de stora, allvarliga ögonen. Nästa minut stod han framför henne och anhöll om en dans. Beate-Sofie räckte honom som svar sitt dansprogram, han stod tvekan en liten stund och så frågade han raskt: "Kanske jag kan få den äran att få två danser?" och därvid såg han in i hennes mörka ögon med sina trohjärtade mörkblå, och det låg ett sådant soligt skimmer i blicken, att Beate-Sofie själf log ett af sina sällsynta leenden och löjtnant Sven Lillie tyckte, att han aldrig sett något så strålande fagert som detta underbara leende.

Sedan dess träffades de ofta, och allt oftare fick Sven Lillie se det strålande leende, som han lärde sig älska så högt. Det var sagan om två unga hjärtan, som funno hvarandra, fast ännu hade Sven icke med ett ord yppat hvad han kände för Beate-Sofie, men båda två visste, att de älskade hvarandra, det behöfdes inga ord för att klargöra det, och tystnaden är ljuf och full af förstående.

Då sommaren kom, reste Beate-Sofie ned till sitt barndomshem och då led hon en bitter smärta. Skogen, som hon älskat så högt och där hon drömt sig ett eget kungarike, var sköflad och förstörd. Icke var det kärlek, som rörde sig i hennes hjärta, då hon tänkte på den, som var skuld till detta och så mycket annat. Hon kände saknaden och tomheten efter farmodern vakna med förnyad styrka, aldrig skulle detta ha händt, om den gamla frun ännu lefvat.

Beate-Sofie hade ärfat farmoderns vakna blick, och hon började ströfva omkring öfver godsets ägor, för att taga reda på ställningar och förhållanden. Långa sträckor, som förr varit odlad mark, hade nu råkat i lägervall, det var sorgligt att se hur vanskött allt var. Hos de underlydande rådde nöd och fattigdom, och när Beate-Sofie gjorde förfrågningar, fick hon höra

ständiga klagomål öfver förvaltarens och rättarens framfart.

Hon skref till fadern och skildrade tillståndet på egendomen i lifliga färger, men fick till svar, att hon gjorde bäst i att sköta sina egna bestyr och icke blanda sig i förvaltarens åtgöranden, denne visste nog samt hvad han gjorde och företog sig ingenting utan sin herres tillåtelse.

Beate-Sofie hade knappast väntat annat svar, men hon kände kylan mot fadern tilltaga. Hur skulle hon kunna råda bot för alla missförhållanden, då fadern icke brydde sig det minsta om sitt gods, endast han fick pengar tillräckligt.

Efter långt betänkande skref hon till fastern, men denna kunde icke gifva någon hjälp, då hon vid sitt giftermål erhållit hela sitt arf och egendomen sålunda var helt och hållet i broderns händer. Föreställningar och böner tjänade icke till någonting, utan allt fick gå, som det kunde.

Beate-Sofie gjorde allt hvad i hennes förmåga stod för att lindra folkets nöd, hon gick omkring i de fattiga stugorna och talade med kvinnorna och gaf af det lilla hon själf hade. Öfverallt mötte hon samma knot och missnöje med den hårde förvaltaren, som allt för gärna gick sin herres ärenden, men tydligen lät mycket af det utpressade stanna i sin egen ficka. Klagovisorna slutade alltid med samma ord: "Om gamla grefvinnan lefvat, skulle det aldrig blifvit så hårda tider för oss."

Och under dessa vandringar bland godsets underhafvande växte Beate-Sofies kärlek och vördnad för den döda farmoderns minne, tills de öfvergingo i ett slags dyrkan, en helig kult, där den älskade bortgångne blef till ett oupphinneligt ideal för allt godt och skönt och ädelt.

För fadern svalnade de redan betydligt kallade känslorna mer och mer, och det var ofta hon i bitter sorg och harm tänkte på hans slösaaktiga, egoistiska lif.

(Forts.)

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN bjöd häromaftonen på ett reprisprogram, som minst af allt kunde kallas enformigt. Först kom "Navarresiskan", Jules Clareties och J. Massenets "lyriska episod" af kanonskott, gevärsalvor, sårades jämmerskrän, lönnmord, vansinne och död, till hvilken veristiska dekort den franske tonskalens musik är så godt som ett oafbrutet rätt orkesterbullen.

Det som egentligen försonade öga och öra med dessa dramatiska skräckscener var fröken Wallenis tolkning af Anita, navarresiskan. Hon gaf sig hän i rollen med verklig kraft, aktionen var förträfflig och stämman klingade hvad höjntonerna beträffade med glans och bravur. Däremot besväras mellanregistrets toner ännu af rätt mycken oklarhet. Förvisso skola hennes energi och entusiasm för det konstnärliga arbetet en dag ha utplånat denna brist, och när så skett, torde man få hälsa fröken W. som en ny, mognad kraft på den stora operans fält.

Bland de öfriga uppträdande äro att nämna hr Menzinsky, som på god svenska och med dramatisk liffullhet sjöng sergeant Araquils parti, hr Svedelius' Remigio och hr Oscar, hvilken mycket färgrikt föredrog den drastiska lägersången.

Efter denna tonala nervskakning följde Mozarts täcka sångspel "Bastien och Bastienne", hvari fröken Hesse på ett förtjusande och om fin stilkänsla vittnande sätt sjöng herdinnans parti, godt sekunderad af hr Malm och Stiebel. Den sistnämndes blida gubbtyp var ett nytt bevis på, att hr S. är en af operans få manliga artister, som förstå att karaktärisera en figur med annat än enbart ytterlinjer.

De båda operorna dirigerades distinkt och säkert af hr H. Berens, som därmed afgaf sitt dirigentprof. Det är all anledning förmoda, att han erhåller andre kapellmästaresysslan vid Kgl. teatern, ty äfven om han saknar de eldande och nyformande ledareegenskaper, som egentligen behövas å en sådan post, är han i dessa dirigentbristens tider en redbar kraft, som ej bör skjutas åt sidan.

Programmet avslöts med ett af hr Robert Köller arrangeradt balettdivertissement, hvilket var tämligen godtyckligt hopfogadt och slog måttligt an.

Leopold'o.

Imitation af Smyrna Mattor.

Nytt och praktiskt hemarbete!

Gör själf en Smyrna-matta.

De äro oslitliga, vackra och äkta. Garn finnes i många färger. Kanvas i 4 olika bredder. Katalog med mönster och förklarings sändes gratis. Till landsorten mot postförskott.

Ensamförsäljare:

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR,

A.-B. MARIUS HARTZ.

Drottninggatan 72. Riks 17 26.

VASATEATERN. Tysken Felix Philippis skådespel "Bankrutt" rör sig om en stor affärsmans hotande insolvens och huru han af omständigheterna drifves att söka hjälp hos en annan af sin stads finansmatadorer, hvilken i hemlighet underhåller en kärleksförbindelse med hans mycket fria och njutningslystna dotter. När köpmannen genom sin prokurist får veta, att han står i begrepp att mottaga hjälp från sin dotters älskare, fordrar han att de bägge brottsliga skola gifva sig med hvarandra till undvikande af skandal, eller ock måste han på annat sätt söka reda sina trassliga affärer. Giftermålet blir af och den farliga situationen vändes i en lycklig utgång.

Detta är nu hvarken något nytt eller i behandlingen synnerligen skickligt, det finnes tvärtom bra mycket af tysk seg grundlighet, och författarens moraliska känsla är klädd i alltför många docerande ord för att riktigt verka och gripa. Och likafullt äga de tre sista akterna mycken dramatisk spänning och rörlighet och dialogen har vid sidan af sin onödiga bredd åtskilligt att taga vara på.

Hr Arehn har gjort en förträfflig typ af den mäktige köpmannen, som blifvit böjd och grå af bekymmer, och ej mindre väl karakteriserad är hr Klintbergs penningmatador. Vidare må markeras fru Castegrens på kornet tagna landsortsfru, hr O. Johansson, hvars prokurist är en ny och god variant af denne skådespelares diskreta pliktmänniskor, och fröken Olga Andersson, som ser sinnesretande bra ut, medan däremot själfva den dramatiska gestaltningen trots ansatserna och trots den klara replikbehandlingen icke ger en fullt vederhäftig bild af den koketta, djärfva, men i grund och botten goda natur, som Beate Odden Dahl enligt författarens intentioner skall vara.

Birollerna utföras med jämnhet och bidraga till en god ensemble.

E. H—n.

ÖSTERMALMSTEATERN har den sista veckan för lifliga hus gifvit "Den förlorade sonen" af Hall Caine, en af den bekante engelske författarens själf verkställd dramatisering af romanen med samma namn. Som vanligt vid dylika andrahandsprodukter har äfven här mycket af ursprungsverkets bättre egenskaper gått förlorat. Romanen bäres konstnärligt upp af den egenartade och trovärdigt gifna isländska miljön samt af en delvis verksam fördjupning af hufvudpersonernas inre lif; i dramat framhäfva sig de flackt sensationella ytscenerna på ett groft och okonstnärligt sätt. Men just dessa är det nog, som taga den stora publiken och hålla stycket uppe. Bäst är slutakten, som verkligen räddat något af berättelsens naiva, men äkta patos.

Bland de utförande intresserade man sig hufvudsakligen för fröken Strindberg, en dotter till den store författaren, som nu debuterade för Stockholmspubliken i en kvinnlig hufvud-, ja, dubbelroll. Ett afgjordt scentemperament tycks den unga damen besitta och icke så liten, kanske mer än önskelig, scenvana därtill. Dock må hvarje kategoriskt utlåtande sparas till kommande, mer *personligt* krävande uppgifter.

J. N—g.

EN UNG SÅNGERSKA, fröken Maud Keyser, hit tills okänd inom vår musikvärld, presenterade här om aftonen från Musikaliska akademiens estrad resultat af sina parisiska studieår. Intrycket blef: ett af naturen godt röstmaterial med särskild läggning för koloratursång, en bristfällig skola, ett förtidigt framträdande! Men, som sagdt, sångerskan är helt ung, och vill hon ännu en gång vandra elevens vägar — dock helst icke de franska! — kanske hon kan vända åter som en mognad konstnär.

Drick Salus Cacao

morgon och afton! Stärker utan att hetsa. 100 gram 35 öre plomberad påse. **HULTMANS FABRIKER, MALMÖ.**

Alkoholfria bords- och läskedrycken

Pomril

bör ej saknas i något hem. Levereras från Aktiebolaget Pomril, Stockholm Rikst. 102 85. Allm. 76 86.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18—24 NOV. 1906.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; halstrad gädda med skiradt smör och potatis; mjölk; kaffe eller te med hafremkax. Middag: Sparrispuré; hummermayonnaise; stekt spädgris med syltade tomater och saladslingon; äppelsoufflé med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall spädgris (rester från söndag) med rödbetor och brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Falsk hare med arter; nyponsoppa med grädda och skorpar.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägggröda med rökt svinfillet; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk jordärtskocksuppuré med rostadt bröd; gädda med pepparkakor.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sill i kapprock med potatis; kaffe eller te. Middag: Surstek med potatis; syltlök och lingon; enkel äppelpaj med vispad grädda.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; risotto; mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorv med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pilau på lamm; blåbärskompott med grädda och mandelformar.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med portugisisk lök; mjölk;

kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med jordärtskockor; korfkaka.

RECEPT:

Sparrispuré (f. 6 pers.) 425 gr. färsk eller 1/3 lit. konserverad sparris, vatten, salt, 2 lit. buljong, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, salt, hvitpeppar, socker, 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädda.

Beredning: Användes färsk sparris, afskäras sparrisknopparna och förvällas i saltadt vatten samt serveras i soppan. Den öfriga sparrisen skäres i bitar, förvällas i saltadt vatten och får afrinna. Är sparrisen konserverad, afskäras knopparna och läggs direkt i soppskålen, när soppan är färdig, resten af sparrisen skäres i bitar. Den förvällade eller sönderskurna sparrisen påsättes i den kokande buljongen och får koka 1 tim., hvarefter den passerar. Smör och mjöl sammanfråsas, den passerade purén tillsättes litet i sänder och soppan får under rörning koka 10 min. Den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden uppvisas i soppskålen och purén tillslås under kraftig vispning. Sparrisknopparna ilägges och soppan serveras.

Stekt spädgris (f. 6 pers.) 1/2 spädgris (omkr. 2 kg.), 1 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 lit. buljong eller vatten.

Beredning: Grisen tvättas med en duk doppad i hett vatten och gnides in- och utvändigt med kryddorna. Två msk. af smöret brynes i en långpanna, grisen ilägges och brynes vackert på båda sidor. Den får därefter steka med svälsidan upp omkr. 2 tim. Under stekningen gnides svälen ofta med resten af smöret inlagt i en linnelapp, den blir därigenom mör och vacker i färgen. Mot slutet af stekningen tillsättes buljongen. Grisen skäres, upplägges på varmt serveringsfat och garneras med äppelmos och katrindplommon eller syltade tomater och persilja. Såsen silas, skummas och serveras som jus, den kan också afredas med litet mjöl samt afsmakas med citronsaft.

Äppelsoufflé (f. 6 pers.) 1 kg. äpplen, 5 ägg, 150 gr. strösocker, skal och saft af 1/2 citron.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).

Beredning: Äpplena sköljas väl och torkas. De stekas därefter i stekpanna i ugnen och passerar. Äggulorna och sockret röras i 20 min., hvarefter det väl afsvalnade äppelmoset, det rifna citronskalet och citronsaften iblandas. Sist nedröras försiktigt de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hälls i smord pafform och insättes i svag ugnsvärme att grädda omkr. 45 min. Soufflén ser-

20 liter öl,

godt, maltstarkt, läskande, alkoholfritt, kan hvar och en själf brygga medelst Lagermans Bryggalette (läses brygga lätt).

Bryggalette är hufvudsakligast sammansatt af malt, enbär, humle o. socker. Bryggalette ersätter de alkoholstarka maldryckerna och föredrages framför svagdricka.

Säljes i specieraffären på 60 öre pr burk.

Tillverkare:

FABRIKEN TOMTEN,

(Alex. Lagerman Jr.)

Stockholm, GÖTEBORG, Malmö, Sundsvall.

veras (genast den tages ur ugnen) med vispad grädda.

Falsk hare (f. 6 pers.) 3 hg. benfritt oxkött, 2 1/2 hg. svinkött, 1 hg. späckfläsk, 4 ettöres skorpar, 2 kkp. mjölk, 2 ägg, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till pensling: 1 ägg, 2 msk. stötta skorpar.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 4 dcl. buljong eller vatten.

Sås: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. mjöl, köttsky.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, skäres i tärningar och drifves 3 ggr genom köttkvarn. Späcket skäres i fina strimlor. De stötta skorparna blandas med mjölken och de uppvisade äggen, samt får stå och svälla 1 tim. Köttet arbetas 1/2 tim., hvarefter skorpblandningen jämte kryddorna tillsätts. Färsen arbetas ånyo 1/4 tim. En panna smörjes med kallt smör, färsen nedlägges däri, formas till en aflång bulle, som tillplattas på båda sidorna, så att den liknar en harrugg och späckas tätt med de fina späckstrimlorna, penslas med ägget samt beströms med de stötta skorparna. Färsen får steka i ugn omkring 1 tim. och påspädes med den kokande buljongen, litet i sänder, samt öfveröses hvar 10 min. Den upplägges på varmt serveringsfat, skäres i vackra skivfor och garneras med brynt potatis och persilja. Smör och mjöl sammanfråsas, köttjuen påspädes litet i sänder och såsen får koka 10 min. Serveras i särskild sässkål.

Gädda med pepparkakor (f. 6 pers.) 1 1/2 kg. gädda, 1 medelstor sill, 2 msk. smör (40 gr.), 4 dcl. mjölk eller tunn grädda.

Till såsen: 4 ettöres pepparkakor, 1 dcl. tjock grädda.

Beredning: Gäddan fjällas, urtöges, sköljes väl samt inklappas i en fiskhandduk. Den ej urvattnade

sillen rensas, sköljes och lägges in i gäddan. Smöret brynes i en stekgryta, gäddan nedlägges däri och brynes väl på båda sidor, hvarefter den påspädes med kokande mjölk eller tunn grädda och får steka med tätt slutet lock, på sakta eld, omkr. 1/2 tim. Pepparkakorna stötas fint och blandas med grädden. Gäddan upplägges på varmt fat och garneras med persilja. Såsen afredes med de upplösta pepparkakorna, får koka upp samt silas och serveras i särskild sässkål.

Enkel äppelpaj (f. 6 pers.) 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl, 4 kkp. gräddmjölk, 3 msk. socker, 3 ägg, 1 tsk. rivet citronskal, 1/2 lit. goda äpplen.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 1 msk. mjöl, 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Smör och mjöl sammanfråsas, mjölken tillsättes, litet i sänder, under flitig rörning, sockret ilägges och massan får koka 5 min., hvarefter den upphälles att kallna.

Äggen vispas upp och nedröras i smeten jämte citronskalet. Äpplena skalas, skäras i tunna skivfor och nedlägges i smeten, som därefter omröres försiktigt. En bleckform eller gjutpanna smörjes dubbelt, smöret skiras och blandas med hvetemjöl och härmed bestrykes formen, som därefter beströms med de stötta skorparna. Massan ihälles och pajen gräddas i god ugnsvärme omkr. 3/4 tim. eller tills den höjt sig, och äpplena kännas mjuka. Den uppstäljes genast och öfverströs med socker.

Risotto (f. 6 pers.) 2 hg. risgryn, 1 liten portugisisk lök, 1 hg. smör, 1 1/2 lit. svag buljong, 3 hg. kokt, rökt skinka, salt, hvitpeppar (2 msk. pamesanost).

Beredning: Risgrynen sköljas och skällas i hett vatten. Löken skalas och hackas fint samt fräses i smöret. Risgrynen och buljongen tillsätts och grynen få koka lifligt, tills de äro mjuka, men få ej mosa sig. Skinkan skäres i fina tärningar och nedröres i risgrynen. Anrättningen afsmakas med kryddorna och, om så önskas, med pamesanost.

Pilau på lamm (f. 6 pers.) 1 1/2 kg. lammbryng, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 1 liten portug. lök, 2 stora morötter, 1 liten kålrot.

Ris: 1 1/2 kkp. risgryn, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten. Den påsättes i kokande vatten, skummas, saltas och får koka 1 tim. Rotsakerna ansas och skäras i fina strimlor, löken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna, vackra bitar.

Champagne

Eugène Barbier,

Reims.

Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af smöret tillsammans med köttet, hvarefter det nedlägges i 1 lit. af spadet och får sakta koka tills det är mörkt eller omkr. 1 tim. Rotsakerna brynas i resten af smöret och läggs därefter till köttet och få koka, tills de äro mjuka. Risgrynen skällas i hett vatten och påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de bli mjuka, men ej gå sönder. De upphällas i durkslag och öfverspolas med kallt vatten. De insätts därefter genast i varm ugn och omrörs ofta med gaffel, tills de blifva skilda och allt vattnet afdunstat. De uppläggs midt på serveringsfatet, och köttet samt rotsakerna läggs rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas, skummas och serveras i sässkål.

Korfkaka (f. 6 pers.) 3 hg. oxlever, 3 hg. färskt fläsk, 1 1/2—2 kkp. risgryn, 2 lit. mjölk, 1 kkp. russin, 2 msk. sirap, 1 msk. salt, 1/2 lit. hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Levern sköljes väl och får ligga i vatten omkr. 1/2 tim. hvarefter den förvällas, får kallna och drifves 2 gånger genom köttkvarn jämte fläsket. Grynen sköljas, skällas i hett vatten och påsätts i den kokande mjölken och få koka under rörning, tills de äro mjuka, då gröten upphälles att kallna. Därefter tillsätts den malda levern, de rensade och sköljda russinen, sirapen och kryddorna. Massan omröres väl och afsmakas noga samt slås i smord och brödbeströdd form och gräddas i god ugnsvärme omkring 1 tim. Korfkakan serveras med skiradt smör och lingon.

LEDIGA PLATSER

Epidemisjukskötersketjänsten

i Ölands norra distrikt sökes till den 15 November hos direktör Carl Sjögren, Borgholm. Lön 600 kronor årligen, jämte under tjänstförrättning fri skjuts efter en häst och 1 kr. i dag-arvode.

Skolköksföreståndarinnan.

Föreståndarinneplatsen för nyinrättade skolköket i Vestanfors socken är till ansökan ledig att tillträdas den 1 jan. 1907. Löneförmaner: 750 kr. pr år (5 kurser à 6 veckor), fri bostad och vedbrand jämte fri skolkökskost under tiden skolan är i verksamhet. Ansökning, ställd till Skolrådet i Vestanfors, skall vara inlämnad före 1 dec. 1906.

EN flicka med god uppfostran, godt och trefligt sätt, villig att taga hand om barn, får plats i god och glad yngre familj å herrgård i Södermanland, dels för eftersyn och hjälp med barnen, dels som sällskap och hjälp med hvad som kan förefalla, längre fram börja läsa med den äldsta. Svar med afskrift af skolbetyg samt uppgift à pretentioner m. m. sändes till »Två pojkar 2 och 5 år» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Respektabla och energiska

kvinnliga agenter erhålla fast anställning såsom subskribentsamlare å lätt-sålda större bokverk. Svar till »Post-fack 116», Stockholm i.

Husmodersplatsen vid Länslasaret i Hudiksvall

ledig att tillträdas den 24 januari 1907. Af innehafvaren fordras att med ordning, renlighet och punktlighet förestå ett större (100 à 130 personer) hushåll. Villkor: 400 kr. lön, fritt vivre och bostad. Egenhändigt skrifna ansökningar jämte bevitnade betygsskrifter insändas till sysslomannen vid lasaretet före den 15 dec. 1906.

Epidemisjukskötersketjänsten i Kisa distrikt

är ledig instundande 1 januari. Af-löning 600 kr. jämte 25 kr. i pensionsbidrag samt 50 öre om dagen vid vård af icke smittosjuka. Vid vård af smittosjuka fria resor och fritt underhåll. Sköterskan äger, då så ske kan, rätt till en månads semester årligen, utan skyldighet att aflöna i karie. Ansökan ställes till Nämnden för Kisa distrikts epidemisjukvård och inlämnas till Provinsialläkaren i Kisa före 1 december i år. Den bör åtföljas af läkarebetyg, presbetyg, intyg om kompetens samt meritförteckning i öfrigt.

FÖR 24—30 års hurslig, bättre flicka, med godt sätt och yttre, finnes behaglig plats att sköta bättre ungarls-hem. Ref. jämte fotografi till »Nu eller Vären», Malmö p. r.

Examinerad skolkökslärarinnan

önskas gemensamt för Hallands läns vandrande skolkök med 3 kurser från januari—juni och Falkenberg folk-o. samskolor från aug.—dec. Löneförmaner för de vandrande 300 kr., fri bostad, mat, reseersättning. För Falkenbergs 400 kr., frukost och middag alla hvardagar under båda kurserna. Förfrågningar och ansökningar, åtföljda af betyg och porträtt torde insändas till Fröken Sofia Sjöstrand, Halmstad.

SOM sällskap och hjälp önskas en ung flicka af god familj, van vid landet. Svar till »H.—. egendom», Vedum.

Skol-Gossdräkter

af stark marinblå

kamgarncsheviot, med fodrade benkläder.

Modell enligt vidstående bild.

Passande för 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 års gossar,

till pris Kr. 6:75, 7:25, 7:75, 8:25, 8:75, 9:25, 9:75, 10:25, 10:75, 11:25, 11:75.

OBS! Order till landsorten expedieras endast mot efterkrav.

Dräkt, som i storlek eller i öfrigt ej utfaller till belåtenhet, får utbytas.

M. BENDIX, STOCKHOLM.

16 Regeringsgatan. 5 Sturegatan. 90 Drottninggatan.

Bagerska

erhåller genast stadigvarande plats om betyg m. m. sändas till Hembageriet adr. Strand.

En Hotellhushållerska,

fullt kompetent i allt som hör till skötande af ett hotell i landsorten, erhåller plats om betyg och ålder insändes i svar märkt »Hotell» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En flicka

eller medelålders fruntimmer med hög för handel kan få sätta sig in i och sedermera förestå en garnhandel i vacker landsortsstad mot god lön och om så önskas hem i familjen. Svar med ref., betygsskrifter samt fotografi, märkt »Föreständerska», Iduns exp.

PLATS å häradskriftvarekontor finnes för en flicka om 24 år med stor arbetsförmåga och som räknar fort och säkert. Företräde har den som förr innehafvt dylik plats. Lön minst 300 kr. jämte fritt vivre och husrum. Fotografi och originalbetyg mottogas ej. Svar märkt »Ambetsman» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Ledig plats.

Hushållerskebefattningen vid Länslasaret i Flen att tillträdas den 1 februari 1907. Lön: 350 kr. pr år samt fritt vivre med bostad i lasaretet.

Sökande, som skola vara ogifta, äga att till undertecknad insända sina till Direktionen för Länslasaret i Flen ställda ansökningar, åtföljda af prästbetyg och rekommendationer, hälst omgående eller senast före den 15 inst. december.

Länslasaretet i Flen d. 5 nov. 1906. Sysslomannen.

UNG flicka erhåller nu genast, mot fritt vivre, plats i bättre hem på landet, att deltaga i alla göromål som förekomma i ett landthushåll samt handarbete. Svar, hälst med fotografi, under adress »Familjemedlem», Arstad p. r.

NORRA Inack-Byrån, Malmkillnads-gatan 27, Sthlm, anskaffar goda platser åt lärarinnor, värdinnor, sällskaps-, kontors-, hushålls-, barnfröknar.

Tvåne lärarinnebefattningar

vid Stockholms läns folkhögskolas sommarkurs för kvinnor 1907 förklarar härmed lediga. Den ena lärarinnan skall undervisa i huslig ekonomi och matlagning, den andra i kvinnlig slöjd samt hälst äfven i hälsölära och gymnastik eller fria lekar. Lön 350 kr. Kursen börjar omkr. d. 10 maj och pågår 3 mån. Ansökningar kunna före den 15 inst. jan. sändas till skolstyrelsens ordförande godsägaren m. m. W. Schürer von Waldheim, Mellinge-holm, Norrtelje. Hammarby, Vaddö i nov. 1906. STYRELSEN.

GODA PLATSER för hushålls- och barnfröknar, sällskaps-, vård-, lärarinnor att söka gen. Inack-Byrån, Norrköping. Rikstel. 916. Brefsvar mot 2 porto.

EN praktisk bildad flicka, ej för ung, som kan trifvas i ett arbetsamt men trefligt hem, utan sällskap och nöjen; som vill mot någon lön tillsammans med en jungfru och arbetsam husmor deltaga i hvarjehandna inomhus förefallande göromål, särskildt värden af 5 barn i ålder 1—5 år. Hälst musikalsk och någon kunnighet i matlagning. Svar till »E. O.», Trelleborg p. r.

NURNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 46 (1037)

TORS DAGEN DEN 15 NOVEMBER 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONS PRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... > 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... > 11:50
IDUNS MODETIDNING..... > 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORS DAG.
ANNONS PRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

ANTRACIT

uteslutande från af oss representerade grufvor.

Varumärke.

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 5 75. H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82.
59 14. Hufvudkontor: **Slussplan 63 A.** 451.

Vårterminen

vid Hushållsskolan för bildade flickor i Pensionat Villa Hult å Kyrororten Kneippbadet nära Norrköping börjar ny kurs den 15de Januari. Ämnen: Huslig ekonomi, Konstslöjd, Läderplastik, Gyllenläder och Handarbeten. Obs! Examinerade lärare från fäckskolan i Uppsala och Giöbels i Stockholm. Angående hemlif. Tillf. 1 e till förströelser, ridt, sport, språk etc. etc. Pris pr månad inklusive allt 100 kronor. Ref. kunna erhållas. Begär prospekt. Pensionärer emottagas af en. Öfver julen emottagas tillfälliga gäster. Helgen firas på gammal svensk sed. Adr. Villa Hult, Kneippbadet. Riks Norrköping 758.

Åsgårds Slöjd- och Landtbruksskola

för gossar i åldern 13-17 år.

Adress Tång. — Belägen i Jämtland, 400 meter öfver hafvet.

Ändamål: Att uppfostra gossar till arbetsglädje, ordningssinne och praktisk duglighet samt att utveckla och stärka elevernas kroppskrafter och hälsa. Hufvudämnen: Jordbruksarbete, ladugårdsarbete, trädgårdsarbete snickeri-slöjd och skidloppning. Dessutom gymnastik och vanliga skolämnen. Inträde som elev hvilken tid som helst. Upplysningar och prospekt från

Adress Tång.

Grefve **Robert Mörner**,
Skolans föreståndare.

Handöls Täljsten.

— Guldmedalj i Östersund 1905. —

Kaminer i olika storlekar och pris; eldas med ved och vedaf-fall; hygieniska.

Grytor, förträffliga till matlagning och syltning.

Grafvärdar af Täljsten äro praktiska enär de icke förvittra.

Priskurant på begäran franko.

HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKRAFTS A.-B.,
6 Lästmakareg. 6, strax invid Stureplan
Rikst. 10180. STOCKHOLM. Allm. 58 53

Bländhvit tvätt!
Ringa arbetet!

Lagermans
Tvättpulver
"Tomten"

Cibils

flytande köttextrakt.
38 hedersdiplomer
och guldmedaljer.

Handväfda Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärft, näsdukar m. m., köpas bäst och billigast från Kungsåters Linneväfveri, Kungsäter. Katalog och provfer gratis och franko.

Hushållsskola

öppnas 15 Jan.—1 Juni vid det natur-sköna Borghamn vid Vettern och Ömberg. God omvårdnad. Skicklig undervisning i handarbete och allt hvad till hushåll hör. Referenser lämnas. Pris 85 kr. pr månad. Rikstelefon. Svar till Fru H. Kling, Borghamn.

Barnängens Vademecum.

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöill högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M:t Konungens Hofleverantör.

Köttextraktet

BONIT

i flytande och fast form
samt i kapslar
rekommenderas.

BÄST
ÄR

EKSTROMS JÄSTMJÖL

ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

Finare Pälskinn

såsom: blå- och hvittrå, zobel, skogs- och stenmård, nertz, björn, skunk, persian, breitsvans m. m.

Största lager i Sverige, billigaste men bestämda priser.

Beställningar å såväl finaste som enkla-re pälsarbeten utföras med noggrannhet efter nyaste modejournaler.

C. J. Lindners Skinnberedningsaffär.
Handverkaregatan 6.

Norrk. Klädesv., drbild stufv. pass. t. Barnkl. Helylle Kamg. chev. 1.50, mod. Kappt. o. imp. Regnk.-t 2.25, Dräkt. 2.00. Alla dessa kost. 3.50. Fabr.-kont. 1 tr. Kornhamnstg 55.

Tidaholms

Fantasi-
möbler
efter fornn.
modeller.
Rikh. urval

Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Försäljningsmagasin: Beridarebang. 27, Stlm.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks
högsta märke.

Pris 50 öre.

IDUNS MODELLKATALOG

för hösten 1906.

Synnerligen rikhaltigt innehåll. Koloreradt omslag. Finnes att tillgå i hvarje bokhandel och hos alla tidningsförsäljare, eller direkt från IDUNS EXP., STOCKHOLM. Portofritt om 50 öre insändes.

ARVID LUND,

Damskräddare, 3 Norrmalmstorg 3. Förstklassig atelier för Promenad- och Ridkläder, Visit-, Supé- och Soareklädnings. Stort sortiment i franska och engelska Nouveautéer till moderata priser.

Intyg

öfver ÖSTLIND & ALMQUISTS Flyglar.

— — — Jag finner de båda instrumenten (2 flyglar, en större och en mindre) förträffliga. — — Jag kan blott lyckönska firman till ett så förträffligt utfördt arbete.
Richard Andersson,
Stockholm.

Fru Maria Lindeberg.

Egen tillverkning af KONFEKT.
28 Ösira Hamngatan 28. Ingång från Köpmangatan 1 tr.
GÖTEBORG. — Telefon 77 94.

EN god tvättmaskin är en stor lättnad för hvarje husmoder. Tvättmaskinen »Favorit» är en ekonomiapparat utan like, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välort. Järnhandel & Bosättningsmagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.

Prenumerera på Idun.

DEN FRISKASTE och

Angenämaste är

F. Paulis

ELECTA

Eau de Cologne

Ser ut
så här

Köp intet Siden

utan att först hafva begärt prof på våra garanteradt solida, utmärkt vackra nyheter i svart, hvitt och kulört.

Specialité: sidentyger till brud-, bal-, sällskaps- och promenadtoiletter samt till blusar, foder m. m. från 90 öre till 13 Kr. metern.

Vi sälja direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tull- och portofritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Mot eksem,
reformer, rosen, kläda m. fl. hudsjukdomar har Fil. Dr P. Håkansson's Salubrin i talrika fall visat sig som det bästa medlet.
Såväl på grund af Salubrinets anti-septiska verkan som ännu mera till följd af dess gynnsamma inflytande på hudverksamheten har det vunnit en vidsträckt användning
mot hårsjukdomar
och till
hårväxtens befordrande.
Om Salubrinets större eller mindre utspädning och de olika användnings-sätten för olika ändamål efterse den beskrifning, som åtföljer hvarje flaska Salubrin. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Specier- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Jag sprider trefnad, där jag finns,
Såväl i koja som palats,
Och den mig har, är på sin plats,
Om också ringa, dock en prins,

Ty lycklig är han, den mig äger,
Och guldlet ej min makt uppväger.
Af elfva delar är jag vorden,
Och gissa nu, min vän, småorden!
Hur nämns en upphöjd karaktär?
Och den, som bakom krypa plär?
Hvad finns på väggen uti köken?
Hvad är, som upphof ger till röken?
Ett djur, som stätlig krona bär?
Ett ting, som värme rikt beskär?
Dras fram, när det blir snö på marken.
Vid syndafloren blott i arken.
Ett verktyg, skrofligt mer än hvasst.
Hvad ännu räknas uti kast?
Hvad blandas stundom uti säsen?
Hvad ha de, när de krängla, läsen?
Ett vattendjur och hvad man går,
Då man sin uppgift styrka får.
Hvad säger flickan, som ger friarn
korgen?
Och så, hvad skingrar lättast sorgen?
Ett mansnamn och ett djur, som egen
stuga bär,
Och åter ett, som sjukdom följa plär.
Hur är dess ställning, tornet uti Pisa?
Hur var hon i sin klädning, Lisa?
När inga mynt man har, man

säkert ej är gladlynt,
Men säg, hvad är man då på kronor
som på småmynt?
Hvad framför alla djur vi människor
ha fått,
Utaf en större bok, måhända hälften
blott.
A. B-n.

CHARAD.

Min son, snart går du ut i världen,
Tag med dig några ord på färden!
Mitt första var i själ och sinne —
Haf dessa ord uti ditt minne.
Mitt andra-tredje var, om friden,
Än skulle bytas ut mot striden.
Men akta dig mitt fjärde blifva,
Ty det skall sällan godt dig gifva.
Om i din blick man ser mitt hela,
Du vänner får — det kan ej fela.
»Sun».

BOKSTAFSLEK.

Ur benämningen på en viss handt-
verkare tages hvarannan bokstaf och

af dessa bokstäfver bildas namnet å
någonting på hvilket vi trampa. Tar
man också ur detta nya ord hvaran-
nan af dess bokstäfver, så kan af
dessa bildas benämningen på ett före-
mål, som oftast är af läder.
Sibylla.

AKROSTIKON.

Brusto.
Gage.
Galen.
Fatal.
Lada.
Karten.
Talet.

Af de bokstäfver, som ingå i hvarvt och
ett af ofvanstående sju ord, skola lika
många nya ord bildas, och äro dessa
rätt gissade, så gifva deras initialer
benämningen på en viss växt.

Roland.

SIFFERARITMOGRYF.

- 1, 2, 3, 4, 5, 2 = förlustelseplats.
- 6, 7, 6, 8, 2, 4 = musiktern.
- 9, 10, 8, 10, 11, 1 = härska-re.
- 6, 11, 6, 11, 6, 12 = frukt.

Friestedts-Kraftnärings
"MUM"

Svenska praktiseran-
de läkare ha genom
intyg och utredningar
som åtfölja hvarje
burk förklarar »Mum-
» vara fullt pålitligt för
klena barn, gamla o.
svaga personer, för
att tillfoga i styrka
o. välbefinnande o. få
motståndskraft mot
sjukdom och svaghet.
Sälles å kr. 1,75 pr
burk hos hrr Apote-
kare och Handlande.
I parti genom apote-
ken Nordstjernan och
Gripen i Stockholm,
Enhörningen i Öbg
o. Lejonet i Malmö.

A. W. Friestedts Fabriks-Aktiebolag.
Riks La Nyg. 16, Allm.
6 18. Stockholm. 25 47.
OBS! Mumkex. Mumkarameller. OBS.

FÖDD:

En Son.
Almås 6 nov. 1906.
Hulda och Ludvig Almgren
Patent. Hafremjöl.

Gyllenhammars
För maglidande är GYLLEN-
HAMMARS pat. Hafregryn och
Hafremjöl ett verkligt läkemedel.
Gyllenhammars Barnkraftmjöl
gör barnet friskt och kraftigt.

Nyhet!
Lingonmos med äpple.
Lingonsylt med äpple.
Aktiebolaget Lingon, Göteborg.

Au bonheur des Dames,
60 Drottninggatan 60.
Specialité: Siden- och sammetsband,
dessutom hårprydnader i guld, silver,
plymer och blommor, solfjädrrar, brud-
slöjtyll o. orangeblommor, spetsar, näs-
dukar m. m. Största lager, billigaste
priser.

Den djupa och varaktiga glansen å
koppar och mässing erhålles
endast då man vid putsning använder

**Cypro-
lin** puts-
pomada;
finnes i 10- o. 26-öres askar, i 1/4 o. 1/2
kg. burkar.
Holst & Co Tekn. Fabrik,
STOCKHOLM.

Sill-vänner!
Nyinkommen extra fin Islandssill å
26 kr. pr tunna, 13,50 pr 1/2 tunna och
kr. 7 pr 1/4 tunna. Denna sill är syn-
nerligen delikat och rek. såsom någon-
ting utmärkt i sillväg.
Sändes emot efterkräf från
C. W. Bohman, Oskarshamn.

**Stockholms Uthyrningsbyrås
Utländska Afdelning**

anordnar kurser i tyska, engelska och
franska m. fl. språk för såväl nybör-
jare som försigkomna. Äfven privata
lektioner. Skickliga lärare. Moderata
priser. Komfortabelt inredda lärum i
samma étage som byråns lokaler. An-
mälningar torde ske snarast för kursen-
nas ordnande. Lämpliga inackorderin-
gar anskaffas åt eleverna på begäran.
12 Kungsträdgårdsgatan, 1 tr.

Å Syateljeren
Klarabergsgatan 33, 1 tr.
förfärdigas klädningar, bal-, brud- och
supédräkter. Elegant arbete. Franska
mönster och modejournaler Klädning
förfärdigas på dagen. Allm. tel. 125 16.
Fru C. Alm-Pettersson.

Vals Stockholm
BOSTON af JOHAN NORDLING

Säsongs "clou" på de nu så moderna bo-
stonvalsernas område, fin-
nes att tillgå i hvarje bok- och musikhandel.
Konstnärligt omslag i färgtryck.

4711
Eau de Cologne
Känd för sin
idealiskt
uppfreskande vällukt

Prenumerera på Idun!

Furuhäll
PENSIONAT och HVILOHEM i södra
Dalarne. Postadr. Ludvika. Rikstel. 74

Enkelt
uppfostrad, ung flicka från landet, önskar under nästk. år (15 febr.—15 juni och 15 juli—15 dec.) genomgå en praktisk hushållskurs i större präst- eller herrgård, häst i Östergötland. Aldre husmoders ledning i alla inomhus förefallande göromål för en blifvande husföreständerska häst önskvärd. Svar med pris för 9 mån. kurs emotses tacksam af »Anna», Nässjö p. r.

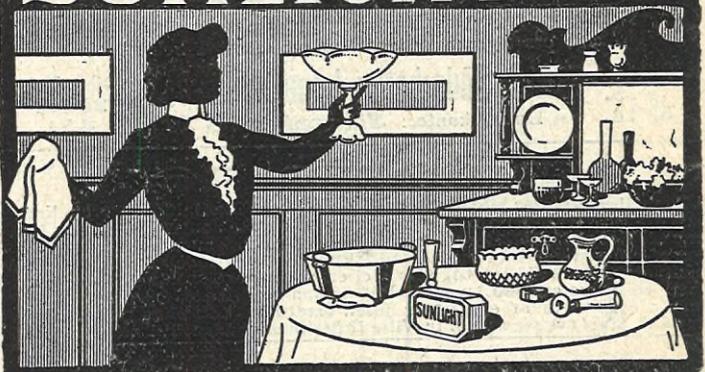
**Persborgs Pensionat,
Rättvik,**

äter öppnadt efter större ombyggnad o.
reparation. Bekvämt, rymligt, välom-
bonadt! Härligt läge å södersluttning-
gen mot Siljan. Barrskog. Utmärkt
rekreationsort vintertid. Tillfälle till
sport. Lungsotspatienter mottagas ej!
Prospekt å Sv. Turistf. samt direkt från
Persborgs Pensionat, Rättvik. Rikstel.
Rättvik 23.

I Privata Älderdomshemmet
i Enköping finnes hel inackordering
från den 1:sta nov. Pris 700 kr. pr
år eller 65 kr. i mån. Ref. finnes.

Inackordering
han erhålles vid Ängaryd Pensionat,
adr. Tranås.

SUNLIGHT Tvål

Sunlight Tvål är icke allenast oöfverträffad för
tvättning af kläder, utan är äfven den bästa för
rengöring af glas och andra husgerådssaker.
Den förlänar glans och prydlighet åt allt hvad
den berör.

GHT

För att belysa mångsidigheten af innehållet i
Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, med-
dela vi här rubrikerna å de artiklar, som förekom-
mit under den gemensamma beteckningen »Från
skilda land och tider» under November månad:

Bismarck om sitt afskedstagande.
Frihetssymbol eller leksaksgubbe.
En tysk om svenskt småstads- och landtlif.
När Shakespere missaktades. (Prof. Björkman.)
En tolfärig drottning.
Ett pälsjägarekrig vid Hudsonviken.
Dam, fruntimmer, kvinna. (Prof. Cederschiöld.)

Prenumerera på Göteborgs Handelstidning!

Doktor Carl Strömberg
Bröst- och Hudsjukdomar.
10 Vassgatan 10.
Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.

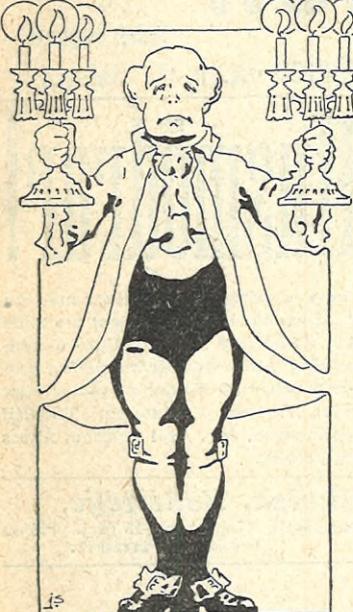
Inf. gen. Stockholms Läkareförening.
Doktor Gerd Uddgren
Högbergsgatan 31 (andra huset från
Götgatan).

Ögon-, Näs- och Halsjukdomar.
Hvard. 9-10. 1/3-4. Sönd. 1/2-1/2 10.

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik
(ettårig) börjar den 1:sta oktober. Begär
prospekt! Stockholm, Mäster Samuelsen-
gatan 70.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25,
insätter artificiella tänder. Plomb. med guld,
amalgam o emalj A. t. 102 67. Moderata priser.

ADA UGLAS
(ANNA EHRNST)
SJUKHEM
— 22 VILLAGATAN 22 —
erbjuder åt sjuka och konvalescenter
god vård samt ett lugnt och angenämt
hem. Särskild afdelning för förloss-
ningar. OBS! Sinnessjuka och lung-
sotspatienter mottagas ej.
Allm. Tel. 68 96.

Clara
Lars Montén

Spritstrykjärnet "SIMPLEX"

praktiskt, elegant, billigt i bruk, om-
tyckt af alla, levereras af oss i olika
storlekar & prislägen. Begär prospekt.

CARL WALLÉN & Co,
Göteborg.

Elektr. materiel, metaller & maskiner.
Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74.

**Snövit trött utan borst-
ning eller gnidning** erhålles
med Castoriatrål. Absolut fri från skad-
liga ämnen. 4 tvålar för kr. 1,30. Köl-
nerlagret, 24 Smålandsg. (Öppet 9-6,30).

Rudholms Kakelfabrik
Norrköping.

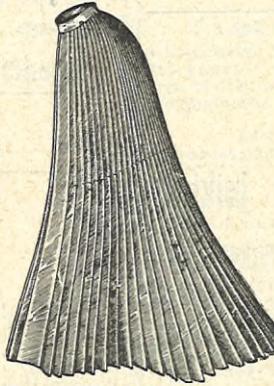
Enkla och dekorativa kakel-
ugnar i modern smakrikning.
Ill. priskurant på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT.
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
Hushållsköl Cokes Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10

"Favorite"-plattor,
inspelade å båda sidor
från kr. 2:— pr st.
Stort urval! Begär förteckning!
Passa till alla s'ags apparater för plattor,
äfvén grammofoner.
FAVORITE-FONOGRAFER
för plattor från 15 kronor.
Numa Petersons H. & F. A.-B.
Hamngatan 32, Stockholm.

Lämplig Julpresent.
Plisserade Kjolor
med tyg till lif.
Passar hvarje figur.
Tel. Riks 96 89. Allm. 50 16.

Levereras i svart, ma-
rin, brun, gråblå, grå-
grön, beige, grå, vinröd
och hvit yllebatist.
Pris med tyg till lif
25 kr.
Lösas KLÄDESKJOLAR
i svart, marin, brunt o.
grönt.
Pris 25 kr.,
med tyg till lif 35 kr.
Till landsorten mot
postförskott.
R. L. Lundberg & Co,
56 Drottninggatan 56

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
AKTIEBOLAG.
STENKOL & COKES
Anthracit
MARIE-BRIKETTER
Varumärke. Varumärke.

Rikstel.	KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22.	Allm. tel.
4 27	17 STRANDVÄGEN 17.	22 88
22 20	1 PARMMÄTAREGATAN 1.	60 19
20 12		61 98

THÉ! Sällsynt billigt
... pris! ...
Extra fint "Smulthé" à 2 Kr. pr kg.
"Cocogalla Ceylon"
extra fint, kraftig arom à 4 Kr. pr kg.
Minsta parti 1/2 kg.
Vid rekvisition af minst 1 1/2 kg. sändes theet franco
över hela landet.
Gör ett Profköp och Ni vill säkert återkomma!
Kaffe- & The-Importen "WALHALLA",
Humlegårdsgatan 13 * * STOCKHOLM.
Allm. tel. 21 399. Rikstelef. 4228

En nobel nyhet
I Julmarknaden och där-
till en verkligt fin prydnad
i hvarje hem äro vidstå-
ende små, nätta taf-
lor af våra furstepar.
Bilderna äro hand-
kolorerade, utförandet
konstnärligt och i detalj
väl lyckadt.
Ramen af bronsfärgad
ek fin nyans; kan
ställas såväl som hänga.
Endast ett mindre
antal taflore finnes, hvar-

KRONPRINSPARET
HERTIEPARET AF SKÅNE

för vi utbedja oss beställning snarast. Priset är
5 kr. för bäge — 2:75 pr styck; storlek ca 10x12 cm.

Vacker hy ernäs med
Fin Glycerintvål.
Mot kr. 1.75 i postanv. sändas 12 tvålar fco.
Scheels Tvålfabrik, Göteborg.

I bok- och pappershandeln:
Nyttigt för
envar,
gammal och
ung.
Hasse W. Tullbergs
Skrivportfölj med ordlista
Utgiven av överläraren vid Stockholms
folkskolor J. J. DALSTRÖM.
Pris 2 kr., 1: 60 och 75 öre.

Kommanditbolaget
KOCK & Co.,
20 Skeppsbron 20,
försäljer:
**Stenköl, Koks,
Antracit.**
Rikstel. 22 35. 112 35. Allm. tel. 22 66.

Hotell Bellman
är Stockholms billigaste. 1 kl. ny-
möblerade soliga rum från 1: 50—2: 50;
för 2 sängar 1:— å 1: 50 högre pris,
tyst och stilla 6 Klara Norra Kyrko-
gata, 3 min. från Centralstation. Rikst.
91 88. Allm. tel. 91 28 Vaktmästare
fins. Vördsamt J. Arén

Nytt saltadt 1:ma kräftkött
hos **ALMÉN & BUSCKS EFTR.**
Jönköping.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande vin,
afsedt för konvalescenter och svaga
personer i allmänhet. Rekomen-
deradt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & Co,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Wirserums
Ekmöbler
Stockholm, Birgerjarlgatan 22.
Göteborg, Victoriagatan 5.
Eller direkt från
EKELUNDS SNICKERIFABRIKS-A.-B.,
WIKSERUM.

Aktiebolaget
Göteborgs Bank
f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 1/2 proc.

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank,
Hufvudkontor: Regeringsgatan 8.
Afdelingskontor: Hötorget 8 (Kungsgat.),
Odengatan 55 (invid Upplandsgatan),
Folkungagatan 97 (hörnet af Renstjer-
nassgatan).
Depositionsränta ..... 5 proc.
Sparkasseränta 4 1/2
Checkräkningsränta 2 1/2

Hemsparbössor.
Utländskt mynt köpes och säljes.
Resekreditiv. Notariatsafdelning.
Fövaringsfack.

**Ränte- och Kapital-
försäkringsanstalten**
Stockholm, Stora Nygatan 5.
emottager penningar till beredande
af lifränta eller kapitalbildning. I
Stockholm bosatta, obemedlade per-
soner erhålla vid insättning tillskott
af Fosterländska föreningen. Skrift-
liga förfrågningar besvaras omgående.
Prospekt på begäran. Kontoret öppet
kl. 1/2 11—1/2 3 samt dessutom onsdagar
kl. 1/2 7—1/2 8 e. m.
Fonder ..... Kr. 37,000,000.
Utbetalda lifräntor år 1905 ..... 392,000.

kas begynnelsebokstäver bilda namnet på en berömd filosof, slutbokstäverna namnet på en italiensk, manlig, dramatisk artist.

c, ic, ax, tes, se, li, ot, ht, pan, ter, te, st, mec, na, kan, os, i, o, rec, el, re, es, n, ar, n, an, n, er, sas, tra, ki, le, ro, a, ut, h, eb, mü, i, n.

De 12 orden äro: 1) en biflod till Rhen, 2) en stad i Tyskland, 3) en stad i Belgien, 4) en stad i Spanien, 5) en stad i Frankrike, 6) en stad i Holland, 7) en flod på Pyreniska halfön, 8) en stad i England, 9) en stad i Japan, 10) en flod i Amerika, 11) en ö bland Kykladerna, 12) en stad på Sicilien.

»Calle.»

CHARAD.

Ödesdigert kan det vara,
Att på vissa spösmål svara
Med mitt första, i ditt tal;
Längre tidsrymd kan det gälla,
Än mitt andra, och dig ställa

Framför liststidslänga kval.
Af en yta vissa meter
Är mitt tredje. Se'n, hvad heter
Den vokal som man beskärde,
Att här kallas för mitt fjärde?
Och mitt hela
Får man, när man hunnit dela,
Uti lämpliga portioner,
Vägen mellan två stationer.

REBUS.

1 ansite

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att ä denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».

Lillans mor. 1) Ja, minst två

gånger i veckan, om så behöves. 2) Ja, det är ej omöjligt; afgöres genom undersökning.

En mor. 1) Nej, det är ej skadligt. 2) Ja, om krafterna tillåta det. 3) Nej, pulvret skadar ej. 4) I de flesta fall obotligt. 5) Kan ej besvaras. 6) Tämmligen mycket; det är dock ej procenthalten ensam, som bestämmer, om det är ett svårt fall eller ej. 7) Kan naturligtvis ej här besvaras, ty dieten och behandlingen i öfrigt måste grundas på upprepade undersökningar. Vid denna ålder äro utsikterna särdeles dåliga, hvarför ni ej lör församma att låta flickan en tid vistas i Stockholm för undersökning af specialist. 8) D:r Sjögqvists adress är Birgerjarlgatan 9.

F. M. E. S. Kräfter operativ behandling.

Ada 26 år. 1) Har icke att göra med hjärnan. 2) Utsikterna äro ej vidare goda, om ni icke har tillfälle att sköta er med hvila, bad, o. d. Ni måste i så fall nöja er med den behandling, som angives i svaret till 23 år i första nov.-numret. 2) Om detta är det svårt att yttra sig; troligen magkatarr.

25 år. Ni bör regelbundet fortsätta dessa tvättningar en gång hvarje vecka.

Troligen finnas dock andra orsaker; se härom svaret till Brita 1) in:r 5. Ajs (?) gammal prenumranta t. 1) Nej. 2) Nej. 3) Antagligen normalt. 4) Kan ej besvaras. 5) Nej. 31-årig flicka. Sannolikt äro väl alla edra sjukliga symptom beroende på er blodbrist. Om lokal behandling (toucheringar) behöves, kan blott genom undersökning afgöras.

Ö. och S. Att förhindra en viss längdutveckling låter sig naturligtvis icke göra. Angående lämplig diet i öfrigt hänvisa vi till svaret till Moi in:r 5.

D:r — d.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:
Farbror Otto. Låt vara att er ni icke personligen intresserar för de rika nationella kultur- och minnesskatter, som gömmas på våra gamla herregods och i svenska familjekronikor, så borde ni dock kunna tänka er att många dess bättre ha en mindre yttlig syn på saken, och att en tidskrift som Idun bör tillgodose skilda smakriktningar.

AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS DISKONTOBANK
uthyr
brand- o. dyrkfria
förvaringsfack
för år eller kortare tid i olika storlekar från 15 kr. för år.

Det finns bland våra hundratusentals läsare naturligtvis också de, som klanka på de bilder, ni själf föredrager — och så får det ena balansera det andra.

Else. — Maln. — Användes ej. Edmon Kean. »Hvad kärlek förmår» — ej förmår den försvara sin plats i Iduns spalter.

Sundsvalls Enskilda Bank
2 Fredsgatan 22
Sparkasseränta — 4½ proc.
Uthyr Kassafack,
årshyra från 15 kr.

Florodol-Tvålens
balsamiskt-antiseptiska sammansättning är till fuln evidens bevisad som ett verkligt skönhetsmedel för huden, hvarigenom nästan hvarje opasslighet i hyn på kort tid aflägsnas. Högsta utmärkelse: Guidemedalj i Norrköping detta år. Profkartong, 3 st., exp. mot kr. 1:80 portofritt från **Tekniska A.-B. Flora, Gefle.**

Hushållsskola.
Vid Solviks hushållsskola i Värmland börjar vårterminen den 10 jan. 1907. Nya elever emottagas. Undervisning i ett hems skötande, matlagning, bakning, slakt, saft- och syltning, handarbeten, väfning, enkel- och konstväfnad m. m. Läget härligt vid skog och sjö. Pris 85 kr. pr månad. Ref. och prospekt samt vidare upplysningar genom Fru Signe Westerdal, Alsters station.

Fri- märken, begagnade, alla sorter, samt 100 vals andra artiklar, köpas alltid till högsta pris. Ny inköpslista nr 28 m fränko mot 20 öre. G. Hedström, Skellefteå. Nämn denna tidning

PRIMA Franska Snörlifs-Sömmeriet, STOCKHOLM,
Norrmalmsstorg N:o 1, en tr., levererar snörlif från 5 kr.
REG. WARUM. Begär priskurant.

Julgransfoten RADIX
med vattenbehållare Patent 16493. Lättsäld julartikel Passar alla granar. Fastsatt på ½ minut. Absolut stadig. Ingen berrfällning. Granen hållbar i månader, utvecklas med nya skott etc. Intressant. Varktig. Passande äfven för vinterträdgårdar. Säljes i järn-, bosättnings-, sport- o kortvaru-affärer. I parti fr. en del grossister samt från fabriksnederlag under postadress »Radix», Stockholm. Telegrafadr. Tjugufyran, Rikstelef. 1341, allm. 2763 & 2363

Hushållsskola
öppnas 15 Jan.—1 Juni vid det natur-sköna Borghamn vid Vettern och Örnberg. God omvårdnad. Ski-klig undervisning i handarbete och allt hvad till hushåll hör. Referenser lämnas. Pris 85 kr. pr månad. Rikstelefon. Svar till Fru H. Kling, Borghamn.

Väfgarner.
Föreningen för Svensk Hemslojd, Rindögatagan 1, Stockholm, försäljer väfgarner i ylle, bomull, linne och nöthår i de färger och kvaliteter som inom dess egen affär anvä das.

Ärade damer!
Eftersom kulörta västar för herrar äro lika oombärliga som de vackra blusliffven för damerna, så kom ihåg dem vid Edra julklappsuppköp. Största urval af västar finnes från 3:50 till 20 kronor hos A.-B. J. E. Sandberg, 2 Brunkebergstorg, Stockholm.

Att själf mäta (luckera) möbler m. m. kan hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porslinsliknande glans. Otroligt hållbar. Beskrifning och färgkarta gratis. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Helga Petterson. 1:a klass Damfrisering,
Gretturegatan 7, 1½ tr. (hiss) rekommenderas. Utför allt hvad till yrket hör. Specialitet: Härkötsel. Allm. tel. 26618.

Saharet,
den världsberömda skönheten, många skådespelerskor och medic. specialister rekommendera Victoria Depötens toilettmasker. Närmare upplysningar i den illustrerade boken »öfver an siktets rationella vård genom själfbehandling», hvilken visända gratis och franko till hvar och en mot insändande af 25 pf. i frimärken till »Vi toria-Depötet», Köpenhamn V. 4. Porto till Köpenhamn 10 öre.

FORSHAGA PRISBELÖNTA LINOLEUM REKOMMENDERAS

Holländsk Cacao kr. 1:65 pr stor originalburk vid köp direkt & Kölnelagret. 24 Smålandsg

GUBBENS TVÄTTPULVER

är fritt från klor och andra frätande ämnen. Användes med fördel såväl till storbyk som småtvätt; rena, hvita friskt luktande kläder erhållas. **Pris 25 öre pr paket.**

Holst & Co Tekn. Fabrik, Stockholm.
En god idé för goss- och sportkläder är att använda de nu på grund af färgförändringen öfverblifna militärtygerna. Af en tillfällighet finnes ett parti sådana till underpris. Obs.! Specialafdelning för sportkläder A.-B. J. E. Sandberg, 2 Brunkebergstorg, Stockholm.

Nordens äldsta kautschukstämpelfabrik är John Fröbergs i Finspong!
Damsadlar, Barnsadlar, Barnskidor. Gunghästar, Dan asker köpas bäst och billigast hos ANTON NILSSON, S. delmakare, Oxtorget 4, Stockholm. Allm. Tel. 9541.

Sill-vänner!
Nyinkommen extra fin Islandssill å 26 kr. pr tunna, 13,50 pr ½ tunna och kr. 7 pr ¼ tunna. Denna sill är synnerligen delikat och rek. såsom någonting utmärkt i sillväg. Sändes emot efterkräf från C. W. Bohman, Oskarshamn.

En underhållande julklapp för barn om 4—10 år är **Bildertryckeri-lådan,** inneh. 12 kautschukstämplor, hvar med grupper o. landskapsbilder i oändlig mångfald kunna framställas P-is franko kr. 5.— Typtryckerier f tryck af visitkort etc. kr. 1.— Prospekt gratis & frko. Paul Kroné, Norrmalmstorg 16, Stockholm.

EN god tvättmaskin är en stor lättad för hvarje husmoder. Tvättmaskinen »Favorit» är en ekonomiapparat utan lika, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välsort. Järnhandel & Bosättningsmagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.

En vacker julklapp är Johann Maria Farinas Eau de Cologne med Kölnerdömen. Frisk och af en oförläpelig finhet. Erhålles lädvis och pr flaska till partipriser vid köp direkt & Kölnelagret, 24 Smålandsgatan. Två till partipris.

För Julbaket!
Spritsbakelsestjerna »IDEAL» för vanliga köttkvarnar n:o 5 eller n:o 10. 1 sats (4 fasoner) fraktfritt mot 75 öre i postav. Patenterade fiskfjällaren »Aborren» fraktfritt mot 60 öre i postav. 1 »ideal», 1 »Aborren» fraktfritt mot 1.25 i postavvisning från Eskilstunaboden, Hesseholm.

Föreningen Vaksamhets byrå
Stockholm Göteborg Tunnelgatan 25. Sten Sturegatan 10. meddelar kostnadsfritt råd åt unga kvinnor, som resa till utlandet, och anskaffar tillförlitliga upplysningar om därstädes erbjudna platser. **Skrif upp adressen!**

Titta
på den nyutkomna, rikt illustrerade varukatalogen från John Fröberg, Finspong! Mångfaldiga föremål, passande till julklappar o andra presenter! Erhål es gratis, ej franko

HOTELL WINDSOR
f. d. Primavera
1:a klass Hotel ROM
VIA VENETO,
Centralvärme. Nyrestaurerad.
Castelli & Lantenay.

Restaurant METROPOL.
Matsalen, som genomgått ombyggnad, är nu öppnad och rekommenderas! Festväning.

Brud- Bröllops- Damast- Brokad- Crêpe de Chine- Colienne-

Siden
Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.)
Inga söndriga rullgardiner mer om Ni använda Eder af patent n:o 21072 enl. vidstående figurer. Upp- o. nedrullning utan att vidröra själfva gardinen och utan hinder af växter eller andra föremål i fönstren. Tillskrif uppfinnaren, Ing. Axel Ericson, Åkers Styckebruk.

Hushålls- och Slöjdskolan, Södertelje,
för unga bildade flickor. Ny lokal. Vårtermin 15 januari—15 maj. Prima referenser. Villa Tokio.

Stella Magasinet
EDV. ANDERSON
Drottninggatan 90.
Allm. tel. 90 91.

Stor Julexposition
af färdigsydda Blusar, Kjolar och Klädningar, svarta och kul. Klädningstyger i ylle och bomull.
Nytt lager. Bi liga priser.

Furuhäll
PENSIONAT och HVILOHEM i södra Dalarna. Postadr. Ludvika. Rikstel. 74
»DOMO».
Kom ihåg att »DOMO», den välkända Handseparatorn, blir en både välkomen och nyttig julklapp Den användes med stor förkärlek ej blott af större hushåll i staden utan äfven af småbrukare på landet. Priset endast Kr. 30:—
A.-B. Rundströms Maskinaffär, Norrköping.

i alla prislägen; franko och tullfritt till hemmet.
Pröfver omgående.

Husmodrar!
Inga söndriga rullgardiner mer om Ni använda Eder af patent n:o 21072 enl. vidstående figurer. Upp- o. nedrullning utan att vidröra själfva gardinen och utan hinder af växter eller andra föremål i fönstren. Tillskrif uppfinnaren, Ing. Axel Ericson, Åkers Styckebruk.

Hushålls- och Slöjdskolan, Södertelje,
för unga bildade flickor. Ny lokal. Vårtermin 15 januari—15 maj. Prima referenser. Villa Tokio.

Stella Magasinet
EDV. ANDERSON
Drottninggatan 90.
Allm. tel. 90 91.

Stor Julexposition
af färdigsydda Blusar, Kjolar och Klädningar, svarta och kul. Klädningstyger i ylle och bomull.
Nytt lager. Bi liga priser.

F. W. Campanius
43 Vesterlånggatan 43
Ultramoderna nyheter i Färdiga Dräkter, Promenadkjolar, Blusar, alla slag, Underkjolar, Golfblusar, Morgonrockar m. m.
Egen ateljé och Tailor Mades!
Mot mina låga priser ingen konkurrens!